Hayat

SAYI: 2
5 OCAK 1961
125 KURUŞ

Bu Sayıda:

Orta Sahifelerde

TÜRKİYE HARİTASININ İLK PAFTASI

Fransa'da Portekiz'de

Arjantin'de

A - 186 Reklam Moran

VE BÜTÜN DÜNYADA

CINZANO

ŞİMDİ DE TÜRKİYEDE

Reklam Moran A - 226

Nuh'un

ANKARA MAKARNASI

herkesin tercih ettiği makarnadır.

Çağımızın en harikulâde icatlarından biri: artık çirkin kadın yok, sadece terkedilmiş kadınlar vardır. Her kadın arzu ettiği kadar genç ve güzel görünebilir, yeter ki yüzüne gereği gibi itina göstersin. Bunun için de pek karışık güzelleştirme metodları tatbikine hiç de hacet yok. Önce cildin esaslı bir şekilde temizlenmesi lâzımdır.

Cildiniz için temiz ve taze hava

Cildin daha iyi nefes alması, hücrelerin daha iyi çalışmasını sağlar. İşte pürüzsüz bir cild için gereken sihirli formül. En mükemmel neticeyi elde etmek için yüzün SCHERK yüz losyonu ile iyice temizlenmesi lâzımdır. SCHERK yüz losyonu yalnız bütün tozları ve kirleri gidermekle kalmaz, fakat çok güç temizlenen pudra ve krem kalıntılarını da yok eder. SCHERK yüz losyonu mesamelere nüfuz ederek yüzü temizler, ferahlatır ve cildin zarûri ihtiyacı olan nefes alma ve nüfuz kabiliyetini sağlar. SCHERK yüz losyonu ile güzelleşme hususunda yeni bir çağ başlamaktadır.

İŞTE, İNANDIRICI SCHERK TECRÜBESİ

- Yüzünüzü mutadınız veçhile iyice yıkayıp temizleyiniz.
- Sonra bir parça pamuğa biraz SCHERK (Lotion Faciale) yüz losyonu katınız ve yüzünüze ovarak sürünüz.
- Pamuk kirlenir, cildiniz tertemiz olur! Yüzünüzde fevkalâde bir rahavet hissedersiniz.

daha güzel olmak

SCHERK

ile başlar

Bu mecmua «Basın Ahlâk Yasası» na uymağı kabul etmiştir.

MARINA VLADY

HAFTALIK MECMUA

YIL: 5 SIRA No.: 222
SAYI: 2 CİLT: 1 1961

SAHİBİ : Şevket RADO
Telefon : 22 52 50

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
Telefon : 22 29 19

YAZI HEYETİ :
Sadun Altuna, İbrahim Çamlı, Fikret Arıt, Hikmet Andaç, Renda Poğda, Orhan Tahsin, Kemaleddin Tuğcu, Turgut Etingü, Adnan Erim, Muallâ Bayraktar, İhsan Tayşılı, Turgut Bıçakçıoğlu. **Resim:** Ayhan Erer. **Fotoğraf:** Suavi Sonar, İnal Tengizman, Erol Dernek, Necdet İşler. **Ankara Bürosu :** Ulus Meydanı, Hükümet Cad. No. 1, Kat 5. Yılmaz Çetiner, Foto Ozan Sağdıç. Telefon : 14445. **Ajanslar:** Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

BU SAYIDA MESUL MÜDÜR :
Sadun ALTUNA

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi, Divanyolu Türbedar sokak No: 22 İstanbul. **Santral :** 22 48 88

MUHASEBE VE ABONE :
Telefon : 27 49 52 Cağaloğlu, Çatalçeşme sokak, Aydınlık Han, Kat 2.

İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığından verilen, tekniğimize uygun her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £
Kıbrıs'ta satış fiatı: 100 mil

Hayat mecmuası yabancı memleketlerde Dolâr olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak istiyenler yukarıda yazılı Dolâr veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

BÜYÜK İNFİAL DEVAM EDİYOR

Büyük İnfial Devam Ediyor

İskenderun'da Aziz Atatürk'ün anıtına, birkaç kişi de olsa, menfur ve kötü maksatlı kimselerin elleriyle yapılan tecavüz hâdisesi en kısa zamanda memleket ölçüsünde bir infiale sebeb oldu. Bu münasebetle yurdun çeşitli bölgelerinde olaydan sonra yapılan muazzam mitinglerle ilgili resimleri okuyucularımıza veriyoruz...

FOTOĞRAFLAR : İNAL TENGİZMAN — OZAN SAĞDIÇ

İSKENDERUNDA

İskenderun'da tecavüze uğrayan Ata'nın heykeli ayyıldızlı bayrağa sarılmış olarak görülüyor. Onun etrafını çeviren Atatürk nesli bu menfur tecavüzü tel'in ediyor...

ANKARADA

Bütün bir milletin bu çirkin olaya karşı duyduğu infialin tercümanı olan gençlik Yenişehirde Atatürk anıtı önünde görülüyor.

AYLÂ ERDURAN'IN BÜYÜK BAŞARISI

Ankara Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası solist kemancısı Aylâ Erduran'ın 1960 yılı dış memleketler müzik turneleri büyük başarı ile sona ermiş bulunuyor. Genç Türk sanatçısı Bulgaristan'da 8, Yugoslavya'da 2 başarılı konser vermiştir. Atina Senfoni Orkestrasından bir davet almış, mayıs ayı içinde Atina'da 3000 i geçkin dinleyici önünde Mozart'ın Re Majör keman konçertosunu büyük bir başarı ile çalmıştır. Ayrıca, Almanya ve Portekiz'de çeşitli konserler verdikten sonra, tanınmış Fransız çelistlerinden Guy Fallot ile Kanada'nın batı kıyılarındaki 25 e yakın şehirde hayatının en büyük ve en başarılı konser gezisine çıkmıştır. Yine Guy Fallot ile Alaska'ya kadar uzanan ikinci turnesine katılmış, bu defa 15 e yakın şehirde konser vermiştir. Fotoğraflar, Aylâ'yı Atina'da senfonik orkestra refakatinde tarihî açıkhava tiyatrosunda verdiği konserde göstermektedir.

İSTANBULDA

Millî Türk Talebe Birliği'nin İstanbul merkezince tertiplenen ilk gece mitingi de, asil gençliğimize yakışan bir vekar içinde cereyan etmiştir. Yürüyüş saat 19 da, Cağaloğlundaki Birlik binası önünden başlamış, Hürriyet Meydanında şehrin dört bir tarafından gelmiş aynı inancı taşıyan vatandaşlarla muazzam bir kitle halini alarak Unkapanı Köprüsü yoluyla (sağdaki resim) Taksim Meydanına varmış ve âbidenin etrafını çepeçevre çevirmiştir. Ellerinde meşaleler, bayraklar, Aziz Atatürk'ün portreleri olduğu halde, meydanı tamamen dolduran bu gençler, orada program gereğince konuşan hatipleri gecenin geç vakitlerine kadar dinlemişler, menfur hâdiseyi protesto etmişlerdir.

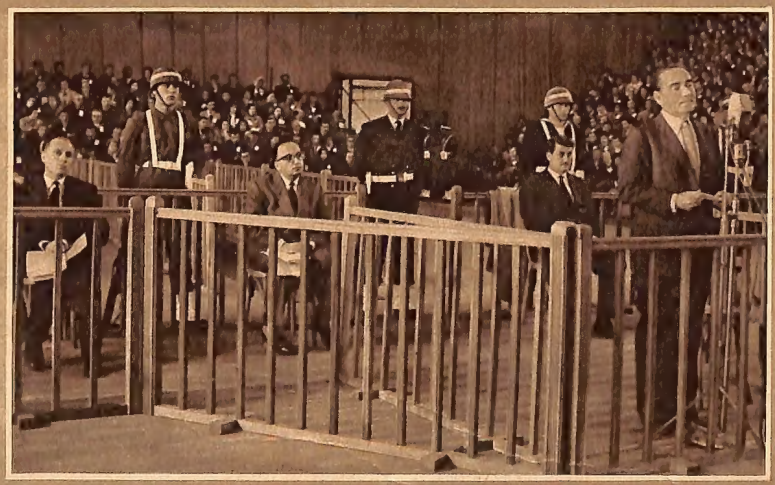

Yassıada'da "31. Kilometre Olayları„ Dâvası

1959 yılının eylül ayında Geyikli hâdiselerini tahkik için Çanakkaleye giden C.H.P. milletvekillerinden İbrahim Saffet Omay ile Daniş Yurdakul'a Geyikli yolu üzerindeki 31. kilometrede tecavüz edilmişti. Gazetelere «31. kilometre olayları» diye geçen bu hâdisenin bir tertip olduğu, Yüksek Soruşturma Kurulunca kabul edilmiş ve hazırlanan dosya Yüksek Adalet Divanına verilmiştir. Dâvanın sanıkları, düşük Başbakan Adnan Menderes, sabık Çanakkale milletvekilleri Nuri Togay, Servet Sezgin ve Ahmet Hamdi Sezen'di. Düşük İçişleri Bakanı Namık Gedik öldüğü için, hakkında açılan âmme dâvası düşmüştü. «31. kilometre olayları» dâvasının ilk duruşmasına Yassıada'da geçenlerde başlandı. Yüksek Soruşturma Kurulunun hazırladığı Kararnamede, Menderes'in olayla ilgilendiği, Namık Gedik'e «O adamlar oraya zor girer, mâni olacaksınız» dediği, Gedik'in de Çanakkale Valisine: «Hiçbir şeyden çekinme, bunları Çanakkaleye çıkartma» diye emir verdiği açıklanıyor, iki milletvekilinin Çanakkalede hakarete, Geyikli yolu üzerinde de adı geçen sanıkların tahriki ile tecavüze uğradıkları belirtiliyordu. Menderes sorgusu sırasında, C.H.P. li milletvekillerinin tahkik için değil, hâdise çıkarmak gayesiyle Çanakkaleye gittiklerini iddia etti. Olayı, şahitler aydınlatacaktı. Yukarıdaki fotoğrafta Menderes, mikrofonun önünde, öteki sanıklar da otururlarken görülüyor. Soldan itibaren Hamdi Sezen, Servet Sezgin ve Nuri Togay...

Sohbet KÖŞESİ

İYİLİK Mİ EDİYORUZ, KÖTÜLÜK MÜ?

ÇOCUKLARINA en fazla düşkün anne ve babaların memleketi muhakkak ki bizim memleketimizdir. Onları çok seviyoruz, çok bağlanıyoruz. Kuşlar bile uçacak hale gelmiş yavrularını daldan aşağıya koyverdikleri halde biz onları bir türlü hayata koyvermiyoruz. Himayemizi o derecelere götürüyoruz ki 25 yaşına, 30 yaşına gelmiş gençler bizim için hâlâ çocuktur. Akşam eve geç gelseler meraktan çatlarız. Bir iş tutup ekmeklerini kazanamamalarını ise pek tabiî karşılarız. Paramız oldukça biz onlara, belki de ömürlerinin sonuna kadar bakmıya raziyız.

Fakat bu durum böylece devam edip gittiğine göre ortaya bir sual çıkıyor: Çocuklarımızı bu derece himaye etmemiz, onları uzun zaman kanadımız altında tutmamız, aslında bir iyilik midir? Yoksa bu davranışımızla onlara farkında olmadan kötülük mü ediyoruz?

Hemen söyliyelim ki, bu tutumun, yetişmekte olan çocuklara fena tesir ettiğini, daha doğrusu çocuklarını devamlı bir himaye altında tutan ailelerin onlara iyilikten ziyade kötülük ettiklerini söyleyen terbiyeciler çoğalmıştır. Çocuğun korunmaya muhtaç olduğu bir devir muhakkak ki vardır. Bu devir doğumdan itibaren 15-16 sene devam eder. Fakat ondan sonra çocuğu yavaş yavaş hayata hazırlamak, cemiyet içinde himaye beklemeksizin yaşamıya alıştırmak lâzımdır.

Hayat, aile yuvası kadar şefkatle dolu, merhametle çevrili, bilhassa koruyucu, esirgeyici değildir. O, tıpkı bir güreş minderi gibi, çok çetin bir mücadele sahasıdır ve üstelik ortada, kaidelere uymıyan darbeleri önleyecek bir hakem de yoktur. Karşısındaki rakîplerin hücumlarına karşı kendisini korumasını bilen ayakta kalacak; bunu bilmiyen yere düşecek; yaralanacak, belki de kolu bacağı kırılacaktır. Bu kadar çetin bir mücadeleye hiçbir hazırlık yapmadan atılmanın ne kadar tehlikeli bir şey olduğunu, — eğer güreş bahis mevzuu ise — takdir ediyoruz da, hayatın tıpkı böyle bir mücadele olduğunu kavrıyamadığımız için çocuklarımızı devamlı himayemizle hazırlıksız bıraktığımızı bir türlü farkedemiyoruz.

Pehlivanlar çocukluklarından itibaren güreşe güreşe şampiyon olurlar. Rakîbin sırtını yere getirmek için nasıl davranmak lâzımgeldiğini, oyunlara nasıl mukabele etmek gerektiğini bu devre içinde öğrenirler. Halbuki bizim çocuklarımızın, eğer zaruret onları erken yaşta hayata atılmıya mecbur etmemişse, böyle bir hazırlıkları yoktur. Hattâ bazı varlıklı aileler çocuklarını hayattan uzak tutmak için ellerinden geleni yapmaktan çekinmezler. Bu, bize mahsus bir sevgidir; Avrupalılarda bu türlü sevgiye raslanmıyor.

Son gelen İsviçre mecmualarından birinde okudum: Tutulan bir istatistiğe göre İsviçrede, yüksek mekteplere devam eden gençlerin yüzde yetmişi, bir taraftan tahsillerini yaparken bir taraftan çalışmakta, okumak için lâzım olan parayı kazanmaktadırlar. Bunlar geç saatlerde postanelerde, günlük mektup ve paketleri dağıtmakta çalışıyor, akşamları kahvehanelerde garsonluk ediyor, küçük sınıflarda okuyan çocuklara derslerini tekrar ettiriyor, kamplarda idarecilik yapıyor, kızların büyük kısmı ise akşamları sinemaya, tiyatroya gidecek ailelerin evde bıraktıkları çocuklarına bakıyorlarmış.

Şimdi üzerinde durulacak bir nokta var: Acaba onlar mı çocuklarını hiç sevmiyorlar? Yoksa biz mi aşırı sevgimiz yüzünden onları hayat karşısında zayıf düşürüyoruz? Oturup bu suale katî bir cevap vermemiz sevgimizin icabı değil midir?

ŞEVKET RADO

HAZRETİ MUHAMMEDİN HAYATI

2 YAZAN : RAYMOND LEROUGE — TERCÜME EDEN : HAMDİ VAROĞLU

III
AŞK VE REFAH

Bir gün, eşraftan biri, Muhammedi ziyarete geldi.

Büyük bir ticarethanesi bulunan Hatice isimli zengin bir kadın tarafından gönderilmişti. Hatice dul kalmış, kendi yerine ticarethanesinin işlerini yürütebilecek bir kâhya arıyordu. Eşini-dostunu toplamıştı, işlerinde kendisine yardımcı olabilecek birini hep beraber düşünüp araştırmışlardı.

Piyasada, elinden iş gelir adam yok değildi. Fakat içlerinde, ticaretteki bilgisi, tatbikattaki hüneri kadar da dürüstlüğü olanı az bulunduğu için, kendilerine ait olmıyan bir servetin idaresi, bunların ellerine bırakılamazdı. Hattâ bazıları, belki de, Muhammed müstesna, güvenilmeğe lâyık bir adam bulunamıyacağı için, aramanın boşuna zahmet olacağını söylüyorlardı. Hepsi onun hiçbir kusuru bulunmadığını, yalnız ticarette fazla başarı gösterememiş olduğunu ileri sürüyordu.

Fakat Hatice, ticarethanesini geliştirmekten ziyade, olduğu gibi muhafaza etmek istediği için Muhammed'in mevcut kabiliyetini yeter görüyordu. Vazifeyi ona teklif etti.

Muhammed, hizmetine karşılık senede bir çift inek alacaktı. O tarihte bu, bol bir ücretti.

Teklifi cazip bulan Muhammed, amcası Ebu Talibe danıştı, o da kabul etmesini söyledi.

Hatice'nin kâhyalığına tâyin edildikten sonra Muhammed, kısa zamanda başka bir adam oluverdi. Yeni durumu, onun için yeni bir iklim gibi olmuştu. Ticaretteki kabiliyeti o zamana kadar yerinde sayarken kuvvetlendi ve gelişti. Muhammed, haysiyetini düşünerek, zengin dul kadının itimadından aldığı teşvikle, belki de daha gizli bir duygu ile hareket ederek, az zamanda mükemmel bir iş adamı oldu.

Mekke'ye bağlı memleketleri adım adım dolaştığı için, buraların iktisadi haritası kafasının içinde idi. Bunu, tam mânasiyle bir sevkulçeyşçi gibi, hizmetinde bulunduğu Hatice'nin menfaati için kullandı. En yüksek fiyatları bulduğu pazarlarda zamanında satmayı bildiği malı ucuza almak için, büyük yorgunluklara katlanarak yerine kadar gitmekten çekinmedi, ticari muamelelerini, götürebildiği kadar uzaklara yaydı.

Öyle ki, en sıkı dürüstlük kaidelerinden şaşmaksızın, birkaç sene içinde, Hatice'nin sermayesini adamakıllı büyütecek kârlar sağladı. Hatice'nin ticarethanesi eski zenginlik seviyesini aştı.

Kâhyanın mânevi kârı da daha az olmadı.

Muhammed, amcası Ebu Talip'le seyahatlere çıktığı devirde çok genç olduğu için, ancak kuvvetli, fakat bulanık intibalar alabilmişti. Lâkin Mekke'ye döndükten sonra, zoraki boş zamanları, sonra uğradığı başarısızlıklar yüzünden kendi içine kapanmış, küçük topluluklara devam ederek, yeni yeni doğmaya başlıyan edebî zevklerini tatmine çalışmıştı.

Vatanının sınırlarından tekrar dışarı çıkınca, artık serbestçe içine karışabileceği geniş dünyayı daha başka gözlerle bir daha gördü; onu, fikir çelişmelerini denemiş, bundan zevk almış bir zekâya has kuvvetle araştırdı.

Civar memleketlerin büyük dinleri, Yahudilik, Romalıların Hıristiyanlığı, İranlıların ateşperestliği Mekke'de biliniyordu. Bunlar üzerinde tartışmalar yapılıyordu. İşleri icabı gittiği Filistinde, Suriyede, Mısırda, İranda, Muhammed bu dinleri yerinde gördü; onları asıllarından incelemek, taraftarlarının ve aleyhtarlarının heyecanlı hitabelerini dinlemek, bu dinlerin fert duyguları ve millet idareleri üzerindeki tesirlerini ölçmek imkânını buldu.

Bunlar o zaman Muhammed'in safdilliği üzerinde şaşırtıcı bir tesir yapmak bakımından hayırlı bir manzara teşkil ediyordu.

Hele Hıristiyanlık, fikirleri birleştirmeyi gerçekleştirmekten uzaktı. Her tarikat kendi özelliklerine değer verdiği için, ortada dalâletten, dağınıklıktan, mütemadiyen tazelenen kavgalardan başka bir şey yoktu. İncil henüz üstün gelmediği için kardeşlik çağı kurulmamıştı.

Muhammed, şehirlerde, kiliselerin ve manastırların zenginliği ile sefil mahallelerin perişanlığını, beylerin debdebesiyle halkın alçakça içine sürüklendiği kö-

MUKADDES DAĞ : ARAFAT

Arafat Dağı, Mekke civarındaki en yüksek tepelerdi. Mukaddes şehirden sadece 20 kilometre kadar uzaktı. Dağdan sonra hemen yine çöl başlıyordu. Yıllarca süren ayrılıklarından sonra Âdem ile Havva'nın dünyada buluştukları yer diye meşhurdu. İbrahim Peygamber burada Cebrail ile görüşmüştü. Bütün dağlar yaratıldığı zaman Allaha ilk önce iman eden dağ da Arafat idi. Peygamber burada kocaman kocaman parlıyan çöl yıldızlarının altında geceler geçirmişti. Resim, Filipinlerden Madagaskara, Endonezyadan Trinidat adasına kadar dünyanın her tarafından gelen Müslümanları bir hac sırasında Arafat Dağı'nda gösteriyor.

leliği karşılaştırmak imkânını da buldu.

İnsanları din adına yumuşaklığa ve merhamete davet eden çan kulelerinin gölgesine sinmiş sirkin kanlı haşinliklerini gördü; gönüllü fakir papazların tahammül ettikleri her türlü hasisliği gördü; nezirli afiflerin her çeşit zina günahını çıkarttıklarını gördü; ruhların mezada çıkarıldıklarını, cennet kapılarının, kendisi göklere çıkarılan, papazına rüşvet yedirilen bir aziz eliyle dürtülüp açıldığını gördü.

Politika alanındaki çatlaklar da gözünden kaçmadı.

Bu çatlaklar, bir prensin veya bir sarayın nüfuzu üzerine kurulmuş, bir entrika ile, bir ihtilâlle, bir meydan muharebesiyle devrilecek kadar cılız bütün bu büyük milletlerin kale duvarlarını bol bol dolduruyordu.

Muhammed, bu uyuşmazlıkları ve bu zaafları görünce, hayalini ve mantığını işletti; bu medeni milletlerin bu halinden, kendi göçebe sadeliğiyle, dehşet duydu; onları cazip bir av gibi gördü, inkılâpçı ve mücahit rolü, gözlerinin önünde hayal meyal belirdi.

Muhammed, imanının bir şafak gibi doğmağa başladığını da gördü.

Mesleği olan kervancılık, onu en azılı şerirlerle beraber bulunmağa mecbur ediyordu.

Hırsızlık, bu adamlar nazarında, fazla ayıplanacak bir şey değildi. Yalnız, beceriksizlik suçtu. Daha doğrusu Mekke'de böyle deniyordu. Ustalık her şeyi kurtarıyordu. Mal sahibinden çalınan malları, müşterinin sırtından çıkarmak kâfi geliyordu.

Muhammed de arkadaşları gibi yapabilir, onlar gibi zengin olurdu. Fakir kaldı ve hiç kimse, kendisine, zerre kadar haksızlık suçu yükliyemedi.

Dürüstlüğün şeytana uydurucu nice sebeplerle, nice örneklerle, nice suç ortaklıklariyle çarpıştığı bir çevrede, onun bu dürüstlüğü nereden geliyordu?

Kaldı ki müstakbel Peygamber, bu dünya nimetlerine karşı, paranın sağladığı, yahut çoğaltılmasını mümkün kıldığı zevklere karşı da bigâne değildi.

Her halde daha o tarihte, vicdanı, menfaat kaygıları dışında bir destek aramış olduğunu, bu aradığı desteği, gözü artık kendi üzerinden hiç eksilmiyen bir yüce adalette bulduğunu kabul etmek gerekiyor.

Sahraların ışıklı yeknesaklığı içinde geçen uzun yalnızlıkları ona, gizli gizli taptığı Allahın azameti karşısında açılmak fırsatı veriyor, onun varlığına inancı kuvvetleniyordu. Gelişen duyguları altında, ufukların sonsuzluğu, derinliğine ulaşılmaz göğün ihtişamı, kokladığı meltemlerin diriltici hafifliği gibi, birlik, duruluk, hakikat de ruhunun potasında belirli hale geliyordu.

Yük hayvanlarının başında yürürken, bazan çapulcuların hücumuna uğruyor, zihni dağılıyordu. Fakat çokluk, her yürüyüş, hiçbir şeyin sekteye uğratmadığı uzun bir murakabe, bir düşünceye dalış oluyordu.

Bazan bir vahaya, yahut bir göçebe konak yerine sığındıkları zaman, bu murakabe, birkaç saat, yahut birkaç gün fâsılaya uğruyordu. Sonra, yalnız kalır kalmaz, Muhammed yine tefekküre dalıyordu; bir târiki dünyaya rasladığı zaman yine hararetleniyordu. O tarihlerde endişe yüzünden, yahut inziva veya târiki dünyalık zevkiyle, tek başına, yahut grup halinde çöle yerleşmek, târiki dünyaların en kuvvetlileri arasında yaygın bir halde idi.

Bu sofu kişilerle sohbet, Muhammed'in Allahın birliğine olan inancını kuvvetlendiriyor ve inziva halindeki düşüncelerinin verdiği heyecan, gerçek Allahı arıyan dinlerdeki kusurlu noktaların ancak, Allahın birliği zaruri ve kâfi iken, buna yükletilen tufeyli inanışlardan ileri geldiği kanaatini veriyordu.

■

Zengin dul kadın, çok geçmeden, servetini bu derece gayretle arttıran erkeğe bağlanmaktan başka bir şey düşünmez oldu.

Aradaki bağı çözülmez hale getirmenin bir tek yolu vardı: Evlilik. Ama muhtemeldir ki Hatice bunu düşünürken, şuurunun dâvasını güden, kalbi olmuştu.

Kâhyasının hareketlerini penceresinden gizlice gözetlediği sırada, bir yandan onun faziletlerini düşünürken, bir yandan da cazibelerine dikkat etmişti.

Muhammed o zaman yirmi sekiz yaşında idi. Eski bir tarihçi onu şöyle tarif ediyor:

«Ne fazla uzun, ne fazla kısa boylu idi. Boyu orta idi. Saçları ne fazla kıvırcık, ne fazla kabarıktı. Yüzü ne dolgundu, ne zayıf. Soluk benzinde yer yer pembelikler vardı. Gözleri kara, kirpikleri uzundu. Başı iri, omuzları genişti. Göğsü seyrek ve ince kıllı idi. Ayakları ve elleri kemikli idi. Yürüyüşü öyle hafifti ki, su yüzünde kayarak gidiyor hissini verirdi. Bir tarafa bakmak istediği zaman gövdesini de başiyle beraber döndürürdü...»

Şunu da ilâve edelim ki, Muhammed'de Amerikalıların tâbiriyle kuvvetli bir cinsî cazibe vardı. Kendisinde otuz erkek kudreti bulunduğunu iddia eden Şark mubalâgasına inanmamakla beraber, hayatı boyunca, seyrek görülür bir erkek kudretinin delillerini vermiş olduğunu kabul etmemiz icabeder.

Evlenmelerine tek engel, zengin dulun babası oldu. Kızının bir eski deveci ile evlenmesini dengi dengine bulmuyordu.

Fakat bu ihtiyar geçimsiz bir adam olarak tanınmıştı. Onun ayak diremesini ciddiye almıyan Hatice, kolaylıkla olduğu kadar da gülerek, bu inadın hakkından geldi.

Büyük bir ziyafet hazırladı. İhtiyar babasını davet etti, onu baş köşeye oturttu. Kendisi de yanına oturdu. Merasim güzel bir hava içinde başladı. Nefis yemekler yendi. Musiki havayı daha da güzelleştirdi. Bu sırada ziyafette davetli olarak bulunan Ebu Talip ayağa kalktı, Hatice'nin babasına bir hitabede bulundu, onun kızını yeğenine istedi.

Hatice babasının elini tuttu, misafirlerin alkışları arasında, takdis işareti olarak, kendi başına koydu. İhtiyar bu emrivakii kabul etmişti. Fakat ertesi gün, büyük bir öfkeye kapıldı. Hazreti Muhammed'in mensup olduğu bütün Haşimî kabilesinden intikam alacağını söyliyerek tehdit savurdu. Fakat Hatice, itirazlarının mânasızlığını ve faydasızlığını nihayet ona anlatmağa muvaffak oldu, nikâh kıyıldı.

Hazreti Muhammed sonradan, bu ilk eşinden hiçbir zaman yüksünmediğini söylemiştir.

Hatice meclisârâ, aklı başında bir kadındı; kocasına muhabbetle bağlı olduğu kadar da güçlü kuvvetli idi, Muhammed'e kıymetli bir arkadaş oldu.

Hatice, dördü kız, ikisi oğlan olmak üzere altı çocuk doğurarak Hazreti Muhammed'i son derece mesut etti.

Oğlan çocukları çok yaşamadılar. Kız çocukları ve torunları ise Muhammed'in adını yaşatarak ve beldenin müstakbel koruyucuları arasına katılarak, onun yurttaşlarından görmekte olduğu saygıyı arttırdılar. Hazreti Muhammed, kırk yaşına vardığı zaman eşraf meclisine üye olmuştu. *(Devamı gelecek sayıda)*

Hz. Muhammedin geçtiği yollar

Mekke çölü şehrin hemen eteklerinden başlıyordu. Sonra nihayetsiz bir deniz gibi kum dalgalariyle devam ediyordu. Hz. Muhammed bu-

larda çok dolaşmıştı. Çöllerin ışıklı yeknesaklığı içinde geçen uzun yalnızlıkları ona, gizli gizli taptığı Allahın azameti karşısında açılmak fırsatını veriyor; ufukların sonsuzluğu, derinliği, ulaşılmaz göğün ihtişamı onu Allaha daha yaklaştırıyordu.

TANGEE...

Tangee dudak ruju Avrupada ve Amerikada dahi bütün güzel kadınların tercih ettiği dudak rujudur.

Husust formül ile hazırlanan Tangee dudak ruju sayesinde dudaklarınız sihirli bir parlaklığa, yüzünüz harikulâde bir güzelliğe kavuşur.

Tangee dudak ruju gayet kolay sürülür ve gittikçe yumuşar ve sabit olur. Tangee dudak rujunu 10' u moda olan 14 muhtelif renkte bulabilirsiniz.

YENİ HAKİKİ · RENK
Tangee
PERMACHROME VE
LANOLİN İHTİVA EDER

A - 192

Hayat

Uzun yaşamanın sırlarını yine uzun yaşayanların ağzından anlatıyor

YILDIZ'A çıkan Serencebey Yokuşundaki 53 numaralı, üç katlı, büyük, ahşap binaya «Gazi Osman Paşanın selâmlık köşkü» diyorlar. Konağın dış kapısına yakın bir yerde, sırları döküldüğü ufak bir levha üzerinde eski harflerle «Dersaadet Elektrik Şirketi» ibaresi hâlâ okunuyor.

Bugün, Sultan Abdülhamit'in haremlerinden Müşfika Kadınefendi bu köşkte oturuyor.

Altı yıl daha geçerse Kadınefendi tamam bir asrı doldurmuş olacak.

Bize dış kapıyı açan sonradan saraylı olduğunu öğrendiğimiz sevimli bir halayık oldu. O da biraz yaşlıca, İstanbul şivesiyle Türkçeyi güzel konuşan bir halayık. Arkasında bir genç kız. Onun da gerisindeki iki büyük camlı kapının bir köşesinden bize bakmakta olan bir ikinci yaşlı kadın gördüm.

Türk geleneğinin en güzel taraflarından biri, misafiri güler yüzle karşılamâ düşüncesi daha ilk nazarda göze çarpıyordu.

Mermer bir hole girdik.

Ziyaret sebebini anlattık.

— Haber verelim... dediler.

Bir, iki dakika sonra kabul edildik. Camlı kapıları geçtik. Dik merdivenlerden dolanıp, en üst kata çıktık. Bizi Yıldız Sarayının kapı kuleleri görünen geniş bir odaya aldılar. Duvarlarda Osmanoğullarının belli başlı simalarından bir kaçının yağlıboya büyük portreleri: Sultan Mecit, Şehzade Abdülhamit, Sultan Abdülhamit ve onden gelen şehzade efendiler, sultan hanımlar...

Etrafımızdaki eşya hep eski: Bir salon möbelsindeki bütünlük yok, ama yine de ahenk var. Yaldızı uçmuş, atlasları solmuş! Fakat yine de güzel, geçmişin ihtişamını biraz da olsa anlatan şeyler...

— Buyurun... dediler. Kadınefendi sizi bekliyor...

Sofaya çıktık. Sol tarafta, pencerelerinden bu defa çepeçevre Üsküdarı kucaklayan bir başka odaya geçtik.

4. Kadınefendi, odanın köşesindeki yaygan sedir üzerinde, atlas kaplı kuştüylü bir şilteye oturmuştu. Arkasında çiçekli atlas yastıklar. Biraz ötesinde de namaz pöstekisi vardı. Arkasındaki duvarda, «Ketebe Kâmil» imzalı küçük, ta'lik yazıyle yazma bir levhada:

«Gönül tahtına senden özge sultan olmaya ya Rab» kelimeleri okunuyordu.

Kadınefendinin bembeyaz saçlarını, başındaki siyah kafesli, üzerleri sim işli küçük dairelerle bezenmiş örtüsü çevrelemişti. Yüzünün teni pembe ve sıhhetli idi. İnce, çekme kaşlar altında masmavi gözler hâlâ canlı ve güzeldi. Zayıf, nahif, fakat diriydi. Üzerinde önden düğmeli, kuşuni, yünlü bir elbise, aynı renkten kolsuz bir kazak vardı.

— Tam 30 yıl oldu toprağa ayak basmadım. Bu konaktan dışarı çıkmadım... dedi.

Hayretle sordu:

— Niçin efendim? İstanbul yine güzel! 20. yüzyılın bu yarısında gerçi hayal dekorunu kaybetti ama, yine de çok güzel...

Başını hafif hafif salladı. Her şeyi, hele 64 yaşında ölen kızı Ayşe Osmanoğlu'nu kaybettikten sonra, sanki yıkılmış muhteşem bir konağın dikkli kalan tek ortasiregi gibi, yapayalnız kalmanın verdiği üzgün ifade ile:

— Yeri ve göğü buradan da görebiliyorum... demekle yetindi.

Nereli olduğunu sordum.

— Pilevne'deniz... dedi. Babam Gazi Osman Paşanın maiyetinde imiş. Pilevne'de yaralandıktan sonra iki kız ve bir erkek kardeşimle beraber İstanbula göç etmişiz. Tarıdık bir paşanın yardımı ile iki kızkardeş bizi saraya kabul ettiler. Efendim beni 16 yaşında aldı.

— Maşallah Tanrı size uzun bir ömür nasib etmiş. Hem de çok olaylarla dolu bir ömür. Bu kadar sıhhatli ve sağlam

Uzun kış gecelerinde, bu kalorifer oturur, geçmiş günlerin hâtıralarına dalarmış. Resimde gördüğünüz çini saba, Sultan Abdülhamidin şehzadeliğinde bizzat Saraydan sokulup ilk sabalardan biridir. Kadınefendinin söylediğine göre, ilk saba onun devrinde saraya, sonra da köşk ve konaklara girmiş...

94 SENE NASIL YAŞADIM?

Sultan Abdülhamit'in zevcelerinden 4. Kadınefendi, 40 yıldan beri akşam yemeklerinde yalnız şekerli yoğurt yiyor!...

RÖPORTAJ:
TURGUT ETİNGÜ

FOTOĞRAF:
NECDET İŞLER

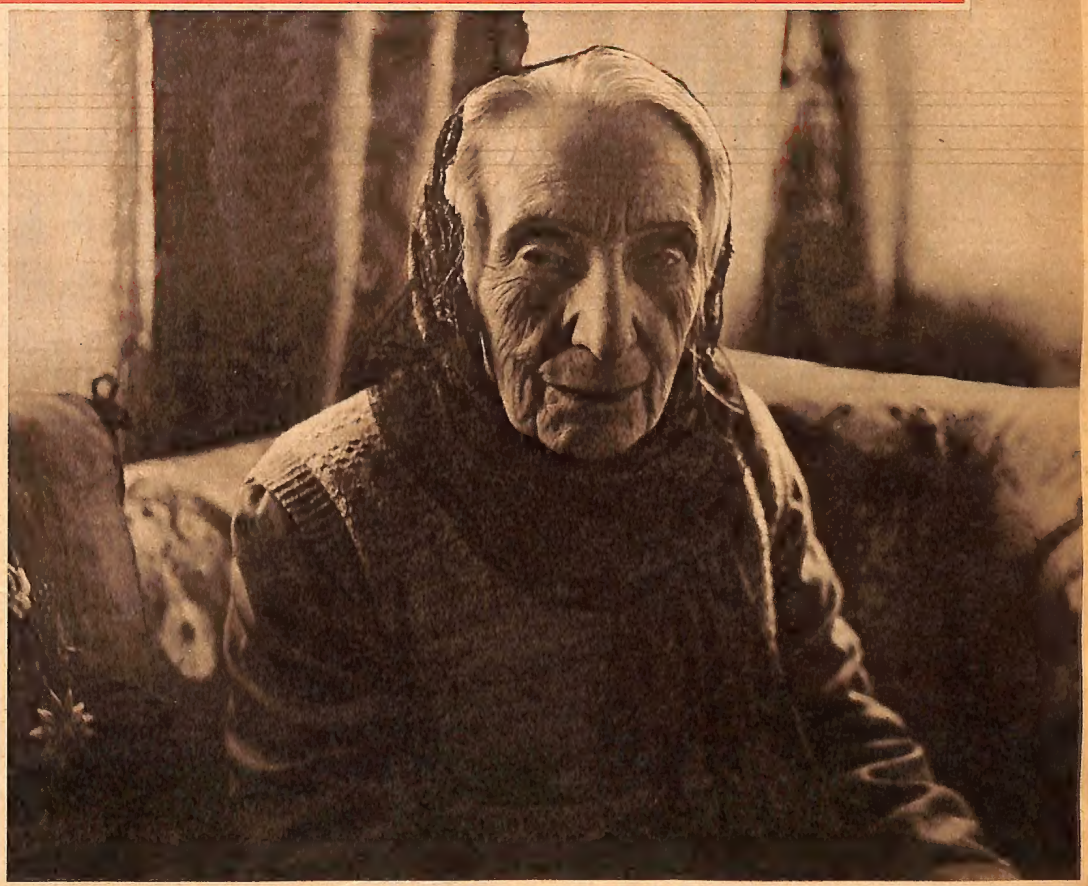

4. KADINEFENDİ **Bembeyaz saçlarını, başındaki siyah kafesli, üzerleri sim işli küçük dairelerle bezenmiş örtüsü çevrelemişti. Yüzünün teni derin çizgilere rağmen pembe idi. İnce kaşlar altında mavi gözler hâlâ güzeldi.**

kalmanızda ayrı bir besi rejimi veya dikkatli davrandığınız başka hususlar var mı?

— Ben daima çok az yerim. Sabahları kalkınca, aç karnına mutlaka bir fincan adaçayı içerim. Kitaplarda belki okumuşsunuzdur, adaçayının insana dirilik veren hassaları vardır. Bunun peşinden içine biraz kahve katılmış bir bardak sütle, biraz peynir, bir ince dilim ekmek yerim. Az yemek mutadımdır. Öğle yemeğinde az, çok az haşlama et, biraz sebze, varsa az pilâv veya mahallebi alırım. Akşam yemeklerim sadece yoğurttur. Midemde ekşime yapmaması için içine biraz şeker karıştırılmış yoğurdu yerim. Kırk yıldan beri akşam yemeklerimin listesi değişmemiştir. Yalnız şekerli yoğurt...

— 30 yıldır kapıdan ayak atmadığınıza göre, çok odalı da olsa nihayet bu konağın içindesiniz. Vücut hareketiniz çok az oluyor demektir. Bu bakımdan hiç rahatsızlık çekmiyor musunuz?

— Namaz kılıyorum evlâdım. Beş vakit namaz beni hem Allahıma yaklaştırıyor, hem de bana sıhhat kazandırıyor. Namazdan iyi hareket olur mu?

— Uyku ile aranız nasıl?... Uykuyu sever misiniz?

— Daima yatsıdan bir saat evvel yatarım. Namaza kalkar, yine yatarım. Ondan sonraki uykum devamlıdır. Sabah namazına kadar uyurum. Sabahın sekizine kadar da uzanmış olarak otururum.

— Sık sık doktor muayenesinden geçer misiniz? Şu sıra bir rahatsızlığınız var mı?

— Hayır... Bugüne kadar ciddî bir rahatsızlık geçirmedim.

— Rahat okuyup yazabiliyor musunuz?

Dudaklarını büktü. Hafifçe bir titreme gösteren ellerine baktı. Sonra:

— Eski harfleri okur - yazarım. Yeni harfleri yalnız okuyabiliyorum. Hele kızımın ölümünden sonra ellerime bir titreme geldi. Yazım da titriyor...

— Her şeye rağmen yaşamanın tadına doyum olmuyor değil mi efendim? Uzunca bir ömür de olursa durum herhalde daha zevk vericidir sanırım.

Kadere boyun eğmiş kimselerin edasiyle cevap verdi:

— Evet ama, insan sevdikleriyle beraber yaşarsa...

— Hâfızanızdan şikâyetçi misiniz?

— Hayır, rakamları, isimleri aklımda tutuyorum. Yalnız son zamanlarda gözlerim zayıfladı. Gözlük almam icabedecek.

— Özür dilerim, fazlasiyle yorduk. Son bir sorumuz daha kaldı. Bu uzun ömür merdiveninde sizi güldüren veya çok ağlatan bir hâdise oldu mu? Hâtıranızdan böyle bir şey nakledebilir misiniz?

Cevap vermedi. Sadece daldı. Yüz yaşına yaklaştığı şu sırada, kafasında kim bilir ne unutulmaz acı veya tatlı hâtıralar peşpeşe nasıl resmigeçit yaptılar? Biribirinden tamamen farklı üç devir yaşamış Sultan Abdülhamit'in zevcesi 4. Kadınefendi gibi bir kimsenin, hâtıra zenginliğinde acı veya tatlı elbette ki ne kadar çok hâdiseler vardı...

GELECEK HAFTA:

90 yaşında hâlâ eser veren dinç asker Pertev Demirhan Paşa

VASFİ RIZA ZOBU

HAYATINDAN

HİKÂYELER ANLATIYOR

İLK SAYININ ÖZETİ: Yıl 1917, ekim ayındaydık. O sıra 15 yaşında, içim sanat aşkı ile dolu esmer bir delikanlıydım. Divanyolu'ndan, Beyazıt'a, kendi mahallemize komşu gelen «Türkocağı» nın salonunda ilk defa ciddi bir temsil hayatı ile yüz yüze geldim. Açılan perdenin arkasında o zamana kadar edasına, kelâmına hiç aşina olmadığım sahne beni öylesine sardı ki, aktör olmaya karar verdim. Fakat babam, geleneklerin adamı idi. Hele şahadeti bile mahkemelerce kabule şayan olmıyan bir mesleğe intisabımı asla istemiyeceği tabiî idi. Buna rağmen, elimde bir dilekçe ile, Şehzadebaşındaki tahta konakta tedrisata başlamış «Darülbedayi-i Osmani» tiyatro mektebinin kapısından içeri girdim. Okulun kâtibi Şükrü Efendi dilekçemi aldı; bir odaya girdi.

DAHA İŞE BAŞLAMADAN TİYATRODAN KOVULMUŞTUM

2

NİHAYET Kâtip Şükrü Efendinin girdiği odanın kapısı açıldı. Önden şişman, uzun boylu, kalantor bir adam çıktı. Arkadan gelen kâtip, beni gösterdi.

— Sen misin o istidayı getiren?...

— Evet efendim.

— Kaç yaşındasın?

— On beş efendim...

— Babandan muvafakat kâğıdı getirdin mi?...

Hoppala!... Öp şimdi babanın elini! Mahkemelerde şahadeti makbul olmıyacak kadar cemiyet harici bir meslek. Yakasını bu işe kaptıranları parasızlıkla, sefaletle ezen, bakkala, kasaba, hattâ uçan kuşa kadar herkese borçlu, ihtiyarlığını Darülâcezede geçirtip, cenazesini bedeliyeye kaldırtan lânetleme bir meslek! Hangi baba, evlâdının bu badireye sürüklenmesine rızı olur?... Hele benimki gibi İslâmî terbiye ve tam Osmanlı düşüncesiyle yetişmiş ve yetiştirmiş bir baba için?... Gayet mütehakkim bir askerdi benim babam... Şimdi onun halini düşünün, bir de kendisinden «Tiyatro Mektebi» ne girmek için müsaade kâğıdı istemeyi!... Kabil değildi. Kâtibin suali karşısında boynumu büktüm ve sustum.

O, bir daha sordu aynı lâfı... Ben kekelemekten başka bir şey yapamıyorum ki... Yalnız ümitsiz bir halde: «Babamdan mı?» diyebilmişim. Kimbilir bunu da nasıl acıklı söylemişim?... O da neye hamletmiş olacak ki:

— Baban yoksa, velîsinden getir..,

«Velî»!... Bu kelimeyi ben rüştiyede duyardım... Sınıfımızda, babasından değil de, velîsinden tezkere getirenler olurdu.

— Peki velîmden getiririm... dedim.

— Pekâlâ... dedi ve çekildi gitti.

Şu insan oğlunun, sıkışınca aklına gelen, tilkinin aklına gelmez... Ben de, iki günlük düşünce ve kararla, hayatımda yaptığım bu ikinci sahtekârlığın vesikasını hazırlamıştım...

Benden on üç, on dört yaş büyük olan ablamın kocası kaymakam (yarbay) rütbesinde bir zabitti... O senelerde Anadoluda bulunuyordu. Usulen her ay verilen erzak tayını Sirkeciden, bir askerî depodan alınırdı. Şeker, gaz, kahve ve birtakım bakliyat... Harb içindeki yoklukta, bulunmaz bir nimetti bunlar... Her ay başı gidip alma vazifesi bana düşmüştü. Ablamın, sırf bu iş için kazdırdığı «mühür», bende durur; vaktinde, gününde emirberle beraber gider, erzakı alır, «mühür» ü basar, dönerdim.

«Mühür» bende ya, «velî» bulmak için kimseye minnetim yok. Bir kâğıda: «Oğlum Mehmet Vasfinin, Darülbedayi-i Osmani mektebine girmesi için muvafakat ettiğimi bildirir, hürmetlerimin kabulünü rica ederim efendim» satırlarını yazıp, altına, «annesi ve veliyyesi» ni de ilâve ettikten sonra ablamın mührünü bastım!... Usulü dairesinde (!) hazırlanmış olan bu tezkereye kim itiraz edebilir?... O senenin kasım ayının 15 inci çarşamba günü, Alman mektebinden döndükten sonra saat 14.40 ta Şükrü Efendinin odasından içeri giriyordum. Bana beş gün sonrası için imtihana gelmem emredildi. Muayyen günde de gittim... Kitaptan bir şeyler okuttular, ezbere mısralar söylettiler. Sesimin kuvvet derecesini anlamak için olacak zahir: Ta, ilerdeki köşeye gönderip avaz avaz bağırttılar. Neticede kabul edildik: 1333 kânunuevvel 3 - pazartesi saat 3.15.

Mektebe bir ay kadar devam ettim etmedim, Şükrü Efendi bir tebliğde bulundu: «Mektep, Şehzadebaşından, Beyoğluna nakledilecek!» Sevinilecek şeydi bu benim için... Gittiğim iki mektep de birbirine yakın olacaktı. Birinden çıkıp, ötekine, kolayca gidebilecektim!... Yalnız taşınma, yerleşme bir hayli sürdü.

Yeni binamızda ilk günü heyecan içinde uzunca bir salonun, yarısından ziyadesini kaplıyan sahnenin karşısında oturmuş, prova edilmekte olan bir piyesi seyrediyorduk... Kapıdan, mektebin müdürü Pisalti Efendi girdi. Etrafına bakındı... Kapıya en yakın bendim... Bana doğru ilerledi... Hürmetle ayağa kalktım. Prova edenleri rahatsız etmemek için olacak; âdeta kulağıma fısıldar gibi:

— Yeni gelen talebe sen misin? diye sordu...

— Evet, dedim.

Bir işaretle beni dışarı çıkardı... Orada daha yüksek sesle:

— İstanbulda iken de gelmiştin değil mi?

— Evet, efendim.

— Oğlum; idare heyeti seni kabul etmiyor!...

Daha işe başlamadan tiyatrodan kovulmuştum. Koskoca tavan sanki bir anda başıma yıkılmıştı!... Hemen oracığa yığılmamak için kendimi nasıl tuttum, bilmiyorum... «Gidebilirsin!» kelimesi kulaklarımda uğuldadı... Gurur mu? Beceriksizlik mi? Utangaçlık mı?... Ne derseniz diyiniz: «Sebep ne efendim?» diye soramadım. O, idare heyetinin bulunduğu salona doğru; ben de merdiven başından aşağı yollandık...

Bu konuşma binanın üçüncü katında olmuştu. İkinci kata kadar bir uyur-gezer gibi boşluklar içinde indim. Hey Allahım, nedir bu başıma gelen!... Şuraya kaydolabilmek için neler, ne sıkıntılar çektim. Bütün o gayretlerim, bu «kovulmak» acısını çekmek için miydi?... İstedikleri evrakı tanzim ettim. İmtihan olduk. Hepsine «muvafıktır» dediler... Şimdi ne oldu, ne kusur işledim ki beni böyle kapı dışarı ediyorlardı!... Bütün bunları soracak, anlıyacak, çare arıyacak hiç kimsem de yoktu... Ne dışarıdan bunları tanıyan bir dost; ne içerden beni tanıyan bir sanatkâr vardı.

Vasfi Rıza diyor ki: «Senelerce kimseye devredip, yakamı kurtaramadığım aptal rollerimden biri.»

Bir merdiven daha indim.. Merdivenlerde aklıma geldi. Bir gün Kâtip Şükrü Efendi bir vesile ile talebelerin adres defterinin kaybolduğunu söylemişti. Demek, halime acısalar da «Şu çocuğu tekrar çağıralım» deseler, adresimi de bilemiyecekler!... Bu düşünce ile bir merdiven daha indim. Karşımdaki sokak kapısına kadar yürüyeceğim mermer döşeli avluya ayak bastım, basmadım, tâ yukarıdan bir ses:

— Oğluuum!... Heyy çocuk!... Sana sesleniyorum: Baksana buraya!

Pisalti Efendinin sesini farkettim. Döndüm, döne döne yukarı çıkan merdivenin boşluğundan yukarı baktım. İhtiyar müdür, başını eğmiş, aşağıya sesleniyordu. Heyecandan titreyen bir sesle sordum:

— Efendim, beni mi istediniz?...

— Evet... Adın ne senin?

— Vasfi efendim...

— Vasfi mi?...

— Evet...

— Dur, dur gitme! Bir yanlışlık oldu... Gel yukarı!...

Uçacağım!... Merdivenleri adımlamak değil, şu boşluktan yukarı uçacağım... Ama derman kimde? Dizlerimin bağı çözülmüş; basamaklara güç kaldırıyorum!

Meğer bir yanlışlık olmuş. Çıkarılacak ben değilmişim, iki sandalye ilerimde oturan çocukmuş!... Eğer müdürün seslenmesi bir dakika daha gecikseydi; yahut da ben, adımlarımı biraz daha sıkıca atmış olsaydım, bugün sahnede yoktum. Kapıdan sokağa çıkacak ve bir daha geriye gelmek değil, geriye dönüp bakamıyacaktım bile... Darülbedayi'in tamamen meçhulü, yanlışlığa kurban olmuş bu çocuğu hiç kimse bulup da hatayı tashih edemiyecekti... Kimbilir ben şimdi neydim?... Belki bir memur. Belki bir esnaf... Her halde ne aktör, ne de tiyatronun her hangi bir bölümünde şu veya bu... Bereket versin:

«Kimsenin haddi değil takdiri tagyir eylemek».

GELECEK HAFTA

Uğurlu Piyes: "Kayseri Gülleri,,

İşte uğurlu meşhur «Kayseri Gülleri»... Bu resimde sağdan sola doğru oturanlar: Aznif Mınakyan, Behzat Butak, büyük sanatkâr Kınar... Arkada ayakta duran da Vasfi Rıza Zobu... Vasfi'nin oynadığı «Petro» rolü, Galip (Arcan) tarafından temsil edilirdi. Galip o sene Paris'e gidince, (kendi tâbiriyle) aktör kıtlığından dolayı çaresizliğe düşen Darülbedayi, bu rolü Vasfi Rıza'ya vermek mecburiyetinde kalmıştı... «ilk» olan ve «yegâne» olarak da kalan «Kayseri taklidi» ne Vasfi Rıza, bu tarihte başlamıştı...

Tiyatroya Girmemi İstemiyen Babam ve Tiyatroda Bana Destek Olan Ablam

MÜHRÜNÜ KULLANMIŞTIM Vasfi Rıza Zobu, dört yaşında iken. Yanında durduğu ablası Ulviye Hanım. Vasfi Rıza diyor ki: «Annemi çok küçükken kaybettim. Benden küçük olan kardeşim Şemsi Zobu ile bana analık etmek, bu ablama kalmıştı. Darülbedayi'e girmek için mührünü kullandığım da bu idi. Darülbedayi'e girdiğimi, ailemiz içinde ilk duyan da yine bu ablam oldu. Herkesten gizli yaptığım bu işte, onun himayesini görmüştüm. Babamın duymaması için senelerce bana yardım etmişti...»

NİÇİN ELPENÇE! Vasfi Rıza diyor ki: «Sohbetimizde kendisinden çok bahsettiğim, velinimetim, sebeb-i feyzim olan rahmetli babamı size tanıtayım: Tophane-i Âmire Meclisi İdare Âzası ve Divan-ı Harb Reisi, topçu Miralayı Hasan Rıza Bey... Babama sormuştum: Niçin askervâri, sağ eliniz yanınızda, sol eliniz kılıcınızın kabzasında değil de, böyle elpençe? Dedi ki: O tarihte, Sultan Hamit, İstanbulda bulunan ümerâ ve zabitanı görmek için resimlerini irade etmiş. Takım takım fotoğrafhaneye giderek, Huzuru Şahaneye takdim edileceği için, herkes edeben divan durup resimlerini çektirmişti. Bu da onlardan biri de ondan...»

AİLE POSTASI

AH BU BÜYÜKLER (2)

Geçenlerde yine bu sütunda: «Ah bu büyükler!» başlığı altında bir mektup neşretmiştik. Anne ve babanın evlenme mevzuunda çocuklar üzerindeki hissî baskısını belirten o mektubu bir başka okuyucumuz aşağıdaki mektubiyle tamamlıyor:

«30 yaşındayım. 9 senedir evliyim. Bu süre içinde aileme samimî bir sevgi ile bağlanamadım. Bende bu his bir türlü uyanmadı. Bu talihsiz evliliğin sebebi Allahtan sonra babamdır. Babama karşı beslediğim saygı hudutsuzdur. Beni bu kızla evlenmeye o zorladı. Bu izdivacın mesut bir netice veremiyeceğini kendisine mümkün olduğu kadar anlattım. «Bu kızı almazsan derhal evi terket!» diyerek bana kapıyı gösterdi. Emrini yerine getirmezsem muhitinde şerefinin zedeleneceğini söyledi. Bir sene mukavemet edebildim. O fikrinden dönmedi. Nihayet onun istediği, benimse hiç istemediğim kızla evlenmeye mecbur oldum.

«Dokuz senelik evlilik hayatımızda bir oğlan çocuğumuz olmuştur. En çok acıdığım da o tek yavrucuktur. Ailemden ayrılmak aklımdan dahi geçmedi. Çünkü o kabahatsiz olduğu kadar zavallıdır da. Üstelik beni çok sever. Fakat bütün gayretlerime rağmen 9 senedir ben onu bir türlü sevemedim. Zevklerimiz ayrı, hususiyetlerimiz birbirine zıt.

«Bu kadıncağız hakkında size bir şey yazmıyacağım. Çünkü dediğim gibi o bir zavallıdır. Fakat ben merhametim yüzünden ondan daha zavallı oldum; bedbaht oldum. Bunları size yazmaktan maksadım bizden sonrakilere ibret, çocuklarını kendi istedikleri ile evlenmeye zorlıyan büyüklere ders olsun diyedir. Bu satırları içim kan ağlıyarak, gözlerim yaşlı yazıyorum. Allah rızası için bu yazımı neşredin!»

—

HAYAT ACILARI

Bir hanım okuyucumuz yazıyor:

«Evleneli yirmi seneden fazla oluyor. 19 yaşında tahsilde bir çocuğumuz var. Kocam kumara müptelâdır. Eskiden haftada iki defa toplantılara devam ediyordu. Şimdi her akşam toplantıda. Cumartesi, pazarları sabaha karşı eve gelir. Ben yirmi küsur senedir evde bir hizmetçiden başka bir şey değilim. Yemek yapmak, ortalık süpürmek, çocuk bakmak benim işim; gezmek onun.

«Yaşı 50 yi geçkindir. Onu kumar belâsından kurtaramazken şimdi kadınlarla münasebetler tesis ettiğini duyuyorum. Bu beni büsbütün üzüyor. Çünkü bana karşı muamelesi de tamamen değişmiştir, eve geldiği zaman «Seni istemiyorum, git. Bütün hayatıma yazık oldu» diye bağırıp çağırıyor. İki senedir yanında çalışan genç bir memur hanıma fazla yakınlık gösterdiğini tesbit ettim. Kendisi bunu kabul etmiyor. Çok müşkül durumdayım. Geceleri gözüme uyku girmez oldu. Bana varsa bir yol gösterebilir misiniz?»

Girdiğiniz hayat yolunun sonuna doğru yaklaşmışken yeni bir yol aramıya kalkmanızı doğru bulmuyoruz. Kocanızın birinci kabahatinden dolayı şikâyet etmekte ne kadar haklı iseniz ikinci kabahatini biraz mübalâğa etmiş görünüyorsunuz. Yaşı elliyi geçmiş olan bir adam eğer şüphenizin doğru olmadığını size ısrarla söylüyor ve iki senedir şüphe ettiğiniz netice gerçekleşmiyorsa ona inanmanız lâzım. Hayatı kendinize büsbütün zehir etmeyiniz.

Joan Collins

diyor ki:

"Ben, LÜKS tuvalet sabununu kullanırım."

Ne kadar da haklı, zira LÜKS tuvalet sabunu ile yıkanmak harikulâde bir tarzda güzelleşmek demektir. İnsan kendini diri hisseder ve ten fevkalâde yumuşak olur.

Bakınız LÜKS tuvalet sabunu ne kadar beyazdır! Beyazlığı sâflığına delâlet eder. Ve LÜKS tuvalet sabununun çok sâf olan köpüğü ile cilt yumuşak ve pürüzsüz olur.

O halde, siz de sinema yıldızlarının güzellik tedavisini tatbik ediniz çünkü,

yıldızların onda dokuzu LÜKS Tuvalet Sabununu kullanırlar.

L.T. 6082

7 Yıldır Gol Kıralı

OYASIZ METİN NASIL YAŞIYOR?

Metin Oktay, iki yıl İzmir'de, beş yıl da İstanbul'da gol kıralı oldu. Her golünün ayrı bir güzelliği olan Oktay'ın hayat hikâyesini, bir otobüs yolculuğu boyunca, sizlere anlatacağız...

RÖPORTAJ : ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR : EROL DERNEK

OTOBÜS birdenbire durdu. Dar asfalt, yeşil otlakların arasında bir su şeridi gibi büklüm büklüm uzanıyor, tepede ufuk çizgisiyle kesişiyordu. Yolun sağ yanında, alçak, saz damlı, kerpiç bir bina vardı. Binanın çevresinde koyunlar otluyordu. Koyunların başında duran, on, on iki yaşlarındaki yalınayak bir çocuk, otobüsün yanına seğirtti. Otobüsten birkaç yolcu yere inmişti. Yalınayak çoban, yolcuların yanına yaklaştı: «Ağabeyler» dedi «gazeteniz var mı?...» Sonra, gözlerini otobüsün kaputuna dayanmış, uzun boylu, geniş omuzlu, saçları hafif dökülmüş bir adama ve onun yanında duran esmer, saçları kısa kesilmiş, yakışıklı bir gence dikti... «Siz» dedi «Gündüz Kılıç'la Metinsiniz değil mi?...» Bir şaşkınlık rüzgârı, yolcuların gözlerinde gezindi. Uzun boylu adam, çocuğun kirli yüzünü okşadı: «Bizi nereden tanıyorsun?» dedi. Küçük çoban çok bilmiş bir eda ile: «Gazetelerden» dedi. «İsterseniz size evimi de göstereyim». Esmer gençle, uzun boylu adam, çobanın ardına düştüler. Saz damlı evin dar kapısından girdiler. Burası bir ağıldı. Köşeye bir döşek serilmişti. El içi kadar bir oyuktan sızan gün ışığı duvarı aydınlatıyordu. Duvarın bir yanına Gündüz Kılıç'ın; öteki yanına Metin'in gazetelerden kesilmiş tek tek, takım içinde fotoğrafları yapıştırılmıştı. İki devrin iki ünlü futbolcusu, bir çobanın hâtıra albümünü ikiye bölmüşlerdi. Küçük çoban: «Fotoğrafları kesmeğe ağabeyim başlamış» diye söze başladı. «Yoldan geçen otobüsler gazete atarmış.

KIRALA YOL AÇILIYOR — Metin ve kaptan Turgay'a trafik memuru yol veriyor. Trafik memurları Metin'i çok sever. «O» diyorlar «kalecileri bile trafik memuru yapıyor».

METİN TIRAŞTA — Metin Oktay (geride) Galatasaraylıların berberinde tıraş olurken görülüyor. Öndeki şahsı herhalde tanıdınız. Geçenlerde bir maçta burnu kırılan Turgay Şeren. Galatasaray'ın ünlü kalecisi, Metin'in iyi dostudur.

BEKÂR KIRALIN SULTANLIĞI — Metin üç yıllık bir evlilikten sonra yine yalnız hayatına döndü. Artık, tek bağı yuvarlak futbol topu... Ağlara topu her gönderişi, bir hikâye oluyor. 1954 ten beri gol kıralıdır. 1956 da 17, geçen yıl ise 33 gol atmıştır...

KIRALIN BİR HİKÂYESİ

EVLİLİK YILLARI — Metin, Oya Sarı ile bir İzmir seyahati sırasında tanıştı. «Sürpriz Pastanesinde» buluştular. Metin'in aşkı, golleri gibi gazetelere konu oldu. Evliliklerinin ilk günü, Oya: «Metin 30 yaşına kadar çimen saha için yaşıyacak. Sonra ikimiz yeni bir dünya kuracağız» demişti. Ama futbol ve Oya, ikisi bir arada yürümemiş, Metin, Oya'dan ayrılarak Galatasaray'ı seçmişti...

KIRAL ARTIK YALNIZ — Metin Oktay; «35 yaşına kadar evlenmiyeceğim» diyor. 24 yaşında olduğuna göre, daha 11 yılı var. Bu 11 yıl içinde futbola daha çok bağlanacak. Metin, 4 defa Genç, 18 defa A Milli ve 8 defa da Ordu takımında yer almış. A Milli maçlarında 9 gol atmıştır. Efendiliği ile tanınmıştır. Kıralığı ve şöhreti onu şımartmamıştır. Kafa şutleriyle, çalımlariyle golcülüğüyle şahane bir futbolcudur...

Ağabeyim bu gazetelerin sahifelerinde Gündüz Kılıç'ın başarılarını okumuş. Onu sevmiş. Resimlerini kesmiş, duvara yapıştırmış. Şimdi asker. Bana bu sevgiyi o aşıladı. Ben de Metin'in başarılarına bağlandım. İkinci köşeyi de ona ayırdım»

Gündüz'ün de, Metin'in de gözleri dolmuştu. Otobüsün bozulması, hâtıralarına bir yenisini, hem de en güzelini eklemişti. Kerpiç binadan çıktılar, otobüse bindiler. Onarılan otobüs hareket etti. Küçük çobanın el sallayışı, geride bırakılan dar asfalt, ufuk çizgisiyle kesişinceye kadar sürdü. Metin, en gerideki bir kanepeye oturmuş, düşünüyordu.

(O da, bu çobanın yaşındaydı. İzmir' in Karşıyaka semtinde ahşap bir evde otururlardı. Arsada, arkadaşlariyle top oynar, sonra yorgun argın evine dönerdi. Yine bir gün, elinde yamalı bir futbol topuyla eve gelmişti. Annesi Fatma Hanım, derslerine çalışmadığı, top oynadığı için kendisine çıkışmıştı. Kızmış, elindeki topu yere fırlatmış, sonra sert bir vole çakmıştı. Top, bir fişek gibi, kancaya asılı salıncağa çarpmış, içinde uyuyan minik yeğeni odanın ortasına düşmüştü. Allahtan, yeğeninin burnu bile kanamamıştı.)

Otobüs, Galatasaray futbol takımını, Anadolu'nun şirin bir iline götürüyordu. Orada bir dostluk maçı yapılacaktı. Metin'in, her kilometre taşında yeni bir hâtırası tazelenlyordu.

(Şeker bayramı dolayısiyle annesi ona kar gibi beyaz bir elbise satın almıştı. O gün, el öptükten sonra sokağa çıkmış, arkadaşlariyle top oyununa dalmıştı. Kalenin bir yanına taşlar, öteki yanına da Metin'in yeni elbiseleri konmuştu. Ancak, maç bittiği zaman, ceketini bıraktığı yerde bulamamıştı. Çalınmıştı. Evdeki falaka dayağının tadını, yıllardır sahalarda yediği tekmelerde bulamamıştı.)

Otobüs düz, geniş bir yola çıkmış, hızını arttırmıştı. Metin'in hâtıraları da bu hıza uymuştu.

(Bir gün İzmir'in üçüncü küme kulüplerinden Damlacık'ta bulmuştu kendisini. İlk aldığı ücret 2,5 liraydı. Kulüp idarecilerinden biri yol harçlığı vermişti. Bir yıl sonra, 1953 te birinci kümeden Pamuk Mensucat'a geçmişti. Ayda 250 lira alıyordu. 1954 te İzmirspor'a girdi. Aylığı 500 lira olmuş, 5000 lira da transfer ücreti almıştı. O yıl Genç Millî takıma seçilmiş, başarı kazanmıştı. Genç takım antrenörü kendisiyle ilgilenmiş, Beşiktaş'ın idarecisi Sadri Usuoğlu'na: «İyi bir santrfor var. İzmir'in gözbebeği» demişti. Sadri'nin gözü pek tutmamıştı. 7500 lira istiyordu üstelik. Sadri Usuoğlu 7500 lirayı duyunca kızmış «Ben Recep'e bile bu parayı vermedim» demişti. Bu yüzden Beşiktaşla anlaşamamıştı...)

Otobüsteki gençler, Galatasaray'ın meşhur «Re... Re... Ra... Ra... Galatasaray cim bom bom» unu söylüyorlardı. Metin de bu tempoya katıldı. O sırada biraz ötede oturan Gündüz Kılıç' la göz göze geldi. Metin artık Galatasaray hâtıralarıyla doluydu...

(Sadri'den üç ay sonra, Gündüz Kılıç, İzmir'e gelmiş, kendisini bulmuş, konuşmuştu. İzmirliler «Metin bizi bırakma», «Metin'i alamazsınız» diye bağırmışlardı. Onu çok severlerdi. Gündüz, 8.000 lira transfer ücreti ödemiş, Metin'i Galatasaraylı yapmıştı.)

Otobüs bir tünelden geçiyordu. Loş, uzun bir tüneldi bu. Metin bu loşluğa, hapisane günlerinden alışkındı.

(Askerken İznini tecavüz etmişti. Bundan dolayı mahkemeye verilmiş, 2 ay 15 gün hapse mahkûm olmuştu. Hapisanenin 11 adım genişliğinde, 42 adım uzunluğundaki avlusunda, top oynamış, hapisanede dostlar edinmişti. 45 gün sonra af çıkmıştı. Hapisaneden çıktığı gün, Karagümrük'e iki gol atmıştı.)

Otobüs tünelden çıkmıştı. Biraz ileride, maç yapacakları şehrin ilk evleri gözüküyor; yola çıkmış gençler, çocuklar sarı-kırmızılı bayraklar sallıyarak bağırıyorlardı: «Galatasaray cim bom bom. Gol Kıralı Metin geliyor...»

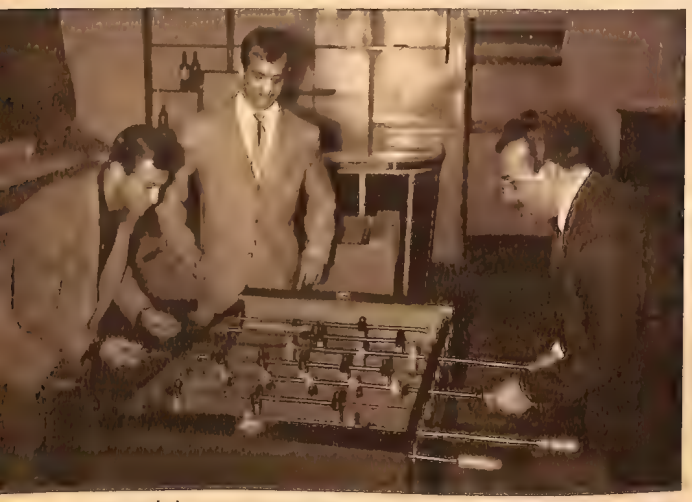

GOL TALİMİ — Yeni şöhret Metin, «Eski Şöhretler Kulübü» lokalinde minyatür futbol makinesi ile, Galatasaray'ın eski şöhreti Necmi'ye güzel bir gol atıyor...

100.000 lira te'lif hakkı olan, Üstâd İsmâil Hâmi Dânişmend'in en son ve en büyük eseri

İZÂHLI

İSLÂM TARİHİ

KRONOLOJİSİ

3. cü Fasikülü çıktı - 250 kr.

Eserin tamamı 6 ciltlir. Beher cilt 14 fasikül olup, 30'ar liraya abone kaydedilmektedir. BÂBÂLİ YAYINEVİ — Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. 34/3 İSTANBUL Tel : 22 29 20

DEHŞET PERDESİ

YAZAN: DENNIS WHEATLEY — ÇEVİREN: ADNAN ERİM 12

FEDORA gülümsiyerek banyodan çıktı. Nicholas, deli gibi akan muslukları kapadı. Aynanın önüne geçti. Tıraş oldu. Sonra banyoya girdi.

Ilık su vücudunu gevşetirken düşünmiye çalıştı. Şu dakikada Bilto ne yapıyordu? Evlenmek istediği bir dul kadından bahsetmişti. Horovska o muydu yoksa?... Milli Teşkilâtta çalıştığını söylemişti. Çekoslovakyalı demişti. Fakat genç dememişti! Orta yaşlı olduğundan bahsetmişti. Sonra otomobille geleceğini de söylememişti. Bu, başka bir kadın olmalıydı...

Keşke bıraksaydı da Bilto ne yaparsa yapsaydı! Onu kurtarayım derken nelerin içine düşmüştü!...

Şimdiye kadar Bilto'yu şahsen tanıyan çıkmamıştı. Fakat öğle yemeğinde onu yakından tanıyan muhakkak bulunacaktı! Belki de onu buraya zorla getiren gizli polis teşkilâtından bir kodamana takdim edilecekti. O adam hakiki Bilto'yu tanıyan birisi olacaktı. Ondan sonra?...

Banyoyu acele bitirip giyindi. Odaya geçti. Koltuğa çöktü.

Küçük sevgilisi Wendy şimdi kimbilir ne yapıyordu? Böyle lüks bir otelde, bütün tehlikelerden uzak ve rahat, onunla baş başa kalsaydı, ne olurdu?...

Tatlı hayallere dalmışken oda kapısı birdenbire açıldı. Fedora girdi. Gülümsiyerek Nicholas'a yaklaştı. Kulağına eğildi:

— İşler iyi. Banyoda konuşalım.

Hemen banyoya geçtiler. Musluklar şarıl şarıl açtılar. Horovska, ne olur ne olmaz, yine Nicholas'ın kulağına yanaştı:

— Ancak öğle ziyafetinden sonra bir şeyler yapmıya çalışacaklar!

Nicholas'ın gözleri yerinden fırladı:

— İmkânı yok! O yemekte bulunursam hapı yutarım! Bilto'nun bütün eski arkadaşları orada olacak! Başka atom âlimleri de beraber! İlmî mevzular açıldı mı ne yapacağım?

— Konuşmazsın! Yalnız vazife başında fikirlerini söyliyeceğini bildirirsin!

— Olmaz. Şüphe ederler. Sonra bir de Bilto'nun evlenmek istediği kadın var. Şimdi aklıma geldi! Kadın burada onu karşılıyacak, hemen evleneceklerdi. Ziyafette bu kadını karşıma çıkarırlarsa benim Bilto olmadığımı derhal anlar!

— Bu kadını Bilto mu söyledi?

— Tabii Bilto söyledi! Buraya gelmiye razı olmasının asıl sebebi de bu kadın. Belki pazarlık etmişti. Yemekte muhakkak onu karşıma çıkaracaklardır!

Horovska alaylı alaylı Nicholas'ın yüzüne baktı:

— Sen de bu masala inandın, değil mi? Hiç onlar verdikleri sözü tutarlar mı! İş Bilto'yu buraya getirinciye kadardır. O kadın belki ölmüştür! Belki çalışma kamplarından birine sürülmüştür!

Nicholas'ın yüzü kıpkırmızı kesildi:

— İmkânsız! Bunu yapamazlar!

— Bırak şimdi saçma lâfları. Beni dinle. Yemek yiyemiyeceğini bahane ederek otelin lokantasındaki şef garsonu gördüm. Bizim gizli teşkilâtta çalışır. Sana hafif yemekler yapmasını tembih ettim. Sonra gizlice birkaç kelime konuştum. Ayak üstü çabucak bir plân hazırladık.

— Bu plânı yemekten evvel tatbik edelim.

— Olmaz. Yemekte tatbik edeceğiz. Ziyafet saatinden beş on dakika evvel salona ineceğiz. Senin oturacağın yer belli. Koltuğuna yerleşeceksin. Ben de yanında tabii. O sırada bir garson elinde tepsiyle içeri girecek. Tam senin yanından geçerken tepsi içine yerleştirilmiş olan sis ve göz yaşartıcı bombalar birdenbire patlıyacak! Sen derhal kendini yere atacaksın. Mutfaktan koşup gelen diğer garsonlar — bunların hepsi bizimkiler olacak — seni yerden kaldıracaklar. Dışarı taşıyacaklar. Kapının önüne gelmiş olan cankurtaran arabasına yatıracaklar. Arabanın şoförü bizim adamımız. Cankurtaran hemen hareket edecek. Gizli bir eve kapağı atacağız!...

— Plân fena değil! Fakat tatbiki zor. Şef garson iyi idare edebilecek mi?

— Merak etme. İşler tıkır tıkır gidecek.

— Nereden biliyorsun?

— Eğer şef garson işleri iyi yürütmeseydi bu kadar zamandır burada kalamazdı. Çoktan postu ele vermişti!

Nicholas şüpheden kurtulamıyordu:

— Ya bir aksilik çıkarsa, Fedora?...

— Hiçbir şey çıkmaz! Haydi bakalım şimdi odaya geç! Bir de ben banyo yapayım...

Nicholas banyodan çıkarken Horovska soyunmıya başladı.

Yemeğe en az bir saat vardı. Bu zaman zarfında biraz istirahat etmek, kaçış plânı üzerinde düşünmek fena olmıyacaktı.

Nicholas, pencerenin önündeki koltuğa çöktü. Sigara paketini çıkardı. Bir tane yaktı. O sırada birdenbire odanın kapısı açıldı. Kmoch göründü:

— Mister Novak, ziyafeti yarım saat geri bıraktık. Şefimiz Frcek sizi tekrar görüp birkaç sual daha sormak istiyor!

Nicholas bir an dondu kaldı. Son kurtuluş plânı da suya mı düşecekti?!... Kmoch'un geldiğini duyan Fedora banyodan çıkmıştı. Nicholas ümitsiz bakışlarını Horovska'ya çevirdi. O da sapsarı kesilmişti. Fakat yapacak bir şey yoktu. Frcek'e gideceklerdi!

Horovska önde, Nicholas arkada, Kmoch'u takibettiler. Otelin kapısı önünde otomobil bekliyordu. Bindiler.

Birkaç dakika sonra merkez binasının önünde durdular. Asansör yine onları en üst kata çıkardı. Geniş, aydınlık odaya girdiler.

Frcek masasından kalkmadan ikisine yer gösterdi:

— Biraz evvel Londra'dan telgraf aldım, Mister Novak. Vanek'ten geliyor. Sizden bahsediyor. Kendisiyle hayli münakaşa etmişsiniz. Hattâ, galiba dövüş çıkmış. Siz Bilto olmadığınızı, onun yeğeni olduğunuzu iddia ederek buraya gelmek istememişsiniz. Bunlar doğru mu?...

Nicholasın aklına bir plân geldi:

— Doğru!

— İzah edin, niçin böyle dediniz?

— Böyle bir şey uydurmaktan başka çarem yoktu. Size anlattığım gibi buraya bir gün sonra gelmek istiyordum. Arkadaşımla çok mühim bir mevzu hakkında görüşecektim. Vanek razı olmuyordu. Nihayet Bilto'nun kendi değil, yeğeni olduğumu iddiaya kalktım. O da para etmedi. Münakaşa şiddetlendi!

Frcek bir müddet Nicholas'ın yüzüne dikkatle baktı. Sonra hafif bir sesle mırıldandı:

— Yaptığınız doğru değil. Münakaşa etmeniz, ısrarla yalan söylemeniz vaziyeti büsbütün karıştırmış.

— Başka türlü nasıl hareket edebilirdim? Vanek hiçbir mazeret dinlemiyordu!

Frcek alnını oğuşturup birkaç dakika daha düşündü:

— Pekâlâ, size bir sual sormak istiyorum! İngilizler Montebello adası açıklarında bir atom bombası patlattılar. Bu bombanın brüt ağırlığı neydi?

Nicholas, tehlikeli bir vaziyet karşısında kalmıştı! Buna doğru cevap vermesine imkân yoktu. Fakat acele bir şey uydurması lâzımdı. Bir anda o zamanlar gazetelerde çıkan yazıları hatırladı. «Hafif bir bomba» diye bahsetmişlerdi. Hemen cevabı uydurdu:

— Ağırlığı dokuz yüzden biraz fazla idi...

Frcek soğuk soğuk sırıttı:

— Hayır değildi! Ondan çok daha ağırdı! Bir gizli ajanımızdan aynı günde uzun bir rapor almıştık. Her şeyi en ince teferruatına kadar bildiriyordu.

Nicholas kızmış numarası yaptı:

— Bir ajan atom bombası hakkında ne kadar malûmat toplıyabilir!... Ben, bu atom bombasını hazırlıyan heyetin içinde çalışıyordum. Her şeyini en ince teferruatına kadar biliyordum. Nasıl olur da alelâde bir ajan benden daha iyi malûmat toplıyabilir?...

Frcek, şüpheli bakışlarla Nicholas'ı süzdü:

— Bende itimat telkin etmiyorsunuz!

— Demek bana inanmıyorsunuz?

— Sözleriniz, hareketleriniz birbirini tutmuyor! Onun için bugünkü öğle ziyafetini iptal edip başka güne bırakıyorum...

Bu vaziyet Nicholas için daha iyi olabilirdi. Horovska ile otelde rahat rahat düşünüp iyi bir kaçma plânı hazırlıyabilirlerdi. Bomba işi tehlikeliydi.

— Nasıl isterseniz öyle olsun... dedi.

Frcek sözlerine devam etti:

— Ve bugün de burada benim misafirim olacaksınız. Atom âlimlerinden birkaçını davet edeceğim. Hep beraber öğle yemeği yiyeceğiz. Bu münasebetle atom mevzuu hakkında üç beş kelime konuşacağız...

Nicholas sarardı. Atom mevzuu hakkında ne konuşabilirdi? Kekeledi:

— Bu gibi şeyler ortada konuşulmaz. Vazife başında münakaşasını yaparız.

— Ortada konuşmuyoruz. Benim yanımda ve kendi aranızda konuşacaksınız...

— Hem ben notlarımı acele ile yanıma almamışım. Londra'daki otelde unutmuşum.

(Devamı gelecek sayıda)

Her gün takriben 12000 litre oksijen ve karbon gazı saatte 15 kilometre hızla boğazımızdan geçer. Yine bir gün boyunca insan ortalama olarak 15.000 kelime sarfeder. Bütün bu işlerin yorgunluğunu da boğaz çeker. Yorgun bir boğaz ise, anjini hemen davet edebilir. İşte bugünkü yazımızda bu konudan bahsedeceğiz.

Aralık pencere, çok sigara ile içki, fazla sıcak ve kuru bir oda... İşte anjini hazırlıyan önemli şartların başlıcaları...

ANJİNLE NASIL SAVAŞMALIYIZ ?

BOĞAZINIZDA devamlı bir yanma, bir ağrı duyuyorsunuz. Yutkununca acıyor. Bir ayna alıp bakıyorsunuz. Boğazınızın iki tarafında kızarıklıklar var. Hattâ yer yer bir takım beyazlık bile görülüyor. Vücudunuzda fazla kırıklık yok, ama bir yorgunluk hissediyorsunuz. Bu küçük gibi görünen arızalar günlerce insanı rahatsız eder. Tesiri de iki, üç hafta devam edebilir. Bazan da bu duruma aldırmayıp tedbir alınmazsa, yüksek ateş bile yapar, bünyeyi oldukça sarsar.

Aslında boğaz, mekanik hareketleri ve yapısı bakımından en dayanıklı organlarımızdan biridir. Hem soğuğa (dondurma gibi), hem sıcağa (sıcak kahve veya çay gibi) oldukça mukavemet edebilir. Düşünün, her gün takriben, 12.000 litre oksijen ve karbon gazı saatte 15 km. hızla boğazımızdan geçer, günde insan ortalama 15.000 kelime konuşur. Bütün bu işlerin yorgunluğunu yine boğaz çeker.

İLÂÇ, DOKTOR, ANTİBİYOTİK

Bir de faranjit dediğimiz anjin şekli vardır ki daha ziyade yutkunurken bir batma ve yanma hissi ile belli olur. Öbürüne nispetle bu daha hafif sayılır. Tedavisi de ona göre daha basit olur. Kaşığın sapı ile dilinize bastırın, ışığı bol bir yerde bir aynanın karşısına geçin. Küçük dilinizin arkasında bir kızarıklık görüyorsanız, novarsenol veya blö dö metilen esasına göre hazırlanmış ilâçları bu kısma sürmek suretiyle hastalığı çabucak önliyebilirsiniz. Ama bu tedavinin yine bir doktor tavsiyesi ve doktor eliyle yapılması daha emindir.

Çocuklarda bu çeşit anjin, çok defa yüksek ateş yapabilir. Bu yüksek ateş bir günden fazla devam ederse, kızıl veya kızamık tehlikesi ihtimaline karşı mutlaka bir hekime gösterilmelidir.

Öbür türlü anjin daha şiddetli olur ve daha uzun sürer. Boğazınıza baktığınız zaman, kızarıklıktan başka boğazda bariz bir beyazlık da göre çarpar. Bademcikler, şiştir, boyun gangliyonları da hem şiştir, hem acır. Ateş 38 den aşağı düşmez. Mafsallarda kırıklık vardır, sırt ürperir, teneffüs ağırlaşır. Bu durumda sık sık boğaz gargarası yapmalı, çok sigara içmekten, çok konuşmaktan kaçınılmalı, mümkün olduğu kadar burundan nefes alınmalıdır. Bereket ki, bu cins anjin, antibiyotiklerle çabucak önlenebilir. Yalnız dozu hekime bırakmak lâzımdır. Difterik olan anjinler, bugün aşı sayesinde seyrekleştirilmişse de, gene de mevcuttur. Bunda ateş fazla olmaz. Solgunluk ve yorgunluk bunun dış alâmetlerindendir. Difterik anjinle Vensan anjini birbirlerine benzer. Bu gibi hallerde ihmalkârlık etmeyip doktora görünmek lâzımdır. Bazan doktor üç, dört gün istirahat tavsiye eder. Bu tavsiyeyi mutlaka tutmağa çalışın.

Boğaz hastalıklarında, iltihaplanma ve iltihaba karşı mücadele işinde bademciklerin de rolü büyüktür. Bademcik aslında koruyucu vazife görmekle beraber, zararlı hale geldiği zaman, aldırılması doğru olur. Bu konudaki kararı da yine mutlaka bir uzman doktor vermelidir.

Boğaz iltihapları, mikrop istilâlarının başlangıcı gibidir. Grip, çocuk felci, menenjit, kızıl gibi hastalıklar hep boğaz iltihabı ile başlar. Boğaz iltihapları bazan sinüzit veya kulak iltihaplarına da sebeb olabilir. Fazla heyecan, zihnî yorgunluk organizmayı zayıflatır, dolayısiyle anjine sebebiyet verebilir. Bundan başka, fazla sigara, fazla alkol, çok sıcak odalar, çok kuru hava da boğaza dokunabilir. Sobanıza bir kab su koyun, odanızın havasını biraz rutubetlendirmeyi ihmal etmeyin.

ÇOK KONUŞMAYIN

Bazı hekimlere göre, boğaza sıcak şeyden ziyade soğuk iyi gelmektedir. İfrata kaçmamak şartiyle soğuk şeyler, tabii yalnız boğaz bahis konusu ise, iyi gelebilir. Klâsik anlayış yine de sıcak tedaviyi tercih etmektedir.

Anjine karşı proteini çok şeyler yemeli, bol vitamin almak için de meyva suları içmelidir. Sıcak süte bal karıştırıp içmek Avrupalıların eski bir halk ilâcıdır. Bu ilâç bugün için de faydalı neticeler verebilir. Bir de boğazınız ağrırken fazla konuşmazsanız, boğazınızı fazla yormamış olursunuz. Birçok hastalıkların vücuda boğaz yolu ile girdiğini hesaba katarsak, birinci derecede mücadele edeceğimiz hastalıkların başında anjinin geldiği kolayca belli olur.

Bütün bu hususlar göz önünde tutulursa, boğazımıza büyük bir itina ile bakmak lâzım geldiği kendiliğinden meydana çıkar. Soğuk havalarda sokağa çıkarken boynumuza bir kaşkol sarmayı ihmal etmemeliyiz. Yine soğuk havada, mümkün olduğu kadar ağzımızdan nefes almamağa çalışmalıyız. Boğazımızda biraz yanma, yahut hafif bir ağrı hissedince, derhal gereken tedbirleri almalıyız. Boğaz bakımından en önemli işlerden biri, bilhassa dişlerdir. Ağzımızda çürük diş varsa, boğaz ağrısından katiyen kurtulamayız. Esasen sağlığımızın korunmasında atılacak ilk adım, ağızda çürük ve hasta diş bulundurmamak olmalıdır. Bilhassa boğaz ağrılarında en dikkat edilecek noktaların başında bu gelir.

HARİTANIZI NASIL YAPIŞTIRACAKSINIZ ?

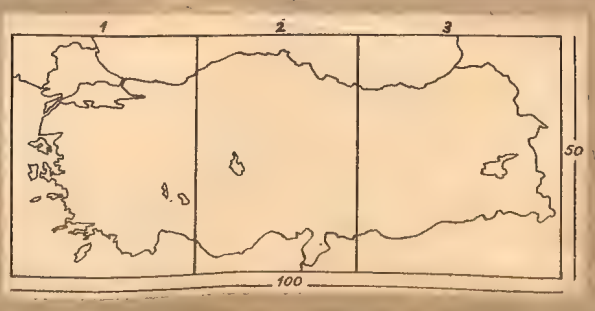

Orta sahifelerimizde ilk paftasını verdiğimiz Türkiye haritasının üç paftası da tamamlandığı zaman krokideki gibi birbirlerine eklenerek yapıştırılacaktır. Mütaakıp sahifelerde 1. pafta olan «Batı Anadolu» yu sunuyoruz...

28
29
30
31
BULGARİSTAN
EDİRNE
KIRKLARELİ
Büyük Mahya
1031
Meriç
Arda
GÜMÜLCİNE
YUNANİSTAN
DEDEAĞAÇ
Ergene
TEKİRDAĞ
Terkos G.
Karaburun
İstanbul Boğazı
Galata Br.
ZONGULDAK
Baba Br.
Pazarbaşı Br.
Karga Br.
Büyükçekmece G.
İSTANBUL
Adalar
945
Semadirek ad
Saroz Kör
Marmara Ad.
Kalem Br.
KOCAELİ
SAKARYA
İzmit Kör.
Sapanca G.
İnce Br.
Kapıdağ Yarım Ad.
İmralı Ad.
808
Boz Br.
Erdek Kör.
Bandırma Kör
Gemlik Kör.
İznik G
80
Mudurnu
Bolu dağları
1854
Bü. Kemikli Br
İmroz Ad.
ÇANAKKALE
Manyas G
20
Apolyont G
10
Nilüfer
BURSA
BİLECİK
Bozcaada
Kocaçay
Gönen
Susurluk
Atranos
Sakarya
Sarıyar Barajı
Kazdağı
BALIKESİR
ESKİŞEHİR
Porsuk
Baba Br.
Edremit Kör
Korekas Da. 838
Madra dağı
Tuz Br.
MİDİLLİ AD.
Geyik
1054
Bakırçay
Simav
KÜTAHYA
Sakarya
Kemikli Br.
Çandarlı Kör.
Şaphane Da.
Örencik Ovası
Murat dağı
Karaburun
Duman Da
1098
MANİSA
İZMİR
Marmara G
Demirköprü B.
UŞAK
AFYON
Emir dağı
Eber G
995
Akşehir G
990
SAKIZ AD.
Bozdağ
2157
Gediz
Banaz
Derbent

SİSAM AD.
Kuşada Kör.
AYDIN
Menderes
Samsun Da.
Barla Da.
Eğridir G
ISPARTA
Gökbel
2308
DENİZLİ
Akdağ
Honaz Da.
2571
Salda G
Burdur G
845
BURDUR
Beyşehir G
1116
Bafa G
Beşparmak Da.
1367
Kemer Baraj
Baba Da.
1762
Tavas ovası
Tekağaç Br.
Mandalya Kör.
1373
MUĞLA
Katrancı Da.
Kestel G
Leros Ad.
İnce Br
Amorgos Ad
Kalimnos Ad.
İstanköy Ad.
İstanköy (Kerme) Kör.
Köyceğiz G
Dalaman
Söğüt G
Aksu
Köprü
2403
Göktepe
2254
ANTALYA
Deveboynu Br.
Hisarönü Kör.
Sömbeki Kör.
Nisiros Ad.
Astropalya Ad.
Kara Br.
RODOS AD.
Fethiye Kör.
Kartoğlu Br.
İblis Br.
Kocaçay
Avlan G
Tahtalı Da.
Antalya Kör.
Yedi Br.
1204
Adrasan Br.
Yalı Br.
Meis Ad.
Ulu Br.
Finike Kör.
Gelidonya Br.
Karpatos Ad
GIRIT Ad
37
36
35
34
27
28
29
30
31
32

EDİRNE
KIRKLARELİ
Büyük Mahya
1031
Ergene
Meriç
TEKİRDAĞ
Terkos G
Karaburun
İstanbul Boğazı
İSTANBUL
Adalar
Büyükçekmece G
ZONGULDAK
Baba Br.
KOCAELİ
SAKARYA
İzmit Kör.
Sapanca G
Marmara Ad.
Kapıdağ Yarım Ad.
803
İmralı Ad.
Boz Br
Bandırma Kör
Erdek Kör.
Gemlik Kör.
İznik G
80
Saroz Kör
İmroz Ad.
İlyasbaba Br.
ÇANAKKALE
Bozcaada
Manyas G
20
Apolyont G
10
BURSA
BİLECİK
Sakarya
ESKİŞEHİR
Mudurnu
Kozak dağı
Kazdağı
Gönen
Kocaçay
Susurluk
BALIKESİR
Atranos
Simav
KÜTAHYA
Porsuk
Edremit Kör
Korekas Da. 838
Madra dağı
Geyik
1054
Tuz Br.
MİDİLLİ AD.
Bakırçay
Kemikli Br.
Çandarlı Kör.
Şaphane Da.
Örencik Ovası
Murat dağı
Emirdağı
AFYON
Eber G
995
Akşehir G
990
Dumanlı Da.
1098
Karaburun
İzmir Kör.
MANİSA
İZMİR
Marmara G
Demirköprü Barajı
Gediz
UŞAK
Banaz
Bozdağ
2157
Derbent
Bü. Menderes
AYDIN
Kuşada Kör.
SİSAM AD.
Samsun Da.
Gökbel
2308
DENİZLİ
Honaz Da.
2571
Akdağ
Salda G
Barla Da.
924
Eğridir G
ISPARTA
BURDUR
Burdur G
845
Beyşehir G
1116
Kaironi Da.
Bafa G
Beşparmak Da.
1367
Tavasovası
MUĞLA
1373
Tekağaç Br.
Mandalya Kör.
Leros Ad.
İnce Br
Kalimnos Ad.
İstanköy Ad.
İstanköy (Kerme) Kör.
Sandras Da.
Köyceğiz G
Dalaman
Göktepe
2254
Söğüt G
Elmalı Da.
ANTALYA
Antalya Kör.
Aksu
Köprü
2403
Deveboynu Br.
Sömbeki Kör.
Nisiros Ad.
Astropalya Ad.
Kara Br.
RODOS AD.
1204
Fethiye Kör.
Kartoğlu Br.
İblis Br.
Yedi Br.
Yalı Br.
Meis Ad.
Finike Kör.
Gelidonya Br.
Adrasan Br.
Tahtalı Da.
Kocaçay
Kerpeşe Ad
GİRİT Ad

Türk Musikisinin Meşhur Bestekârları, Şarkıları ve Okuyucuları

SALÂHATTİN

SALÂHATTİN PINAR **Onu her haliyle katıksız bir İstanbul - Beyoğlu çocuğu olarak kabul etmek lâzım. Temiz giyinir, düzgün konuşur, her sınıf ve her çeşit insanla arkadaşlık kurabilirdi.** (Foto: Stil)

Bir gün sofra başında, taktığı kravatı tenkid eden yazının muharririne o, biraz müstehzi bir gülüşle: "Dostum, bana bak,„ demiş; "Bestelerimi, şarkılarımı tenkid edebilirsin; fakat kravatlarımı asla!„

YAZAN: BAKİ SÜHA EDİBOĞLU

KIRK yıla yakın bir zamandan beri İstanbulun havasında da bir Salâhattin Pınar musikisi dolaşır. Bu musiki, güzel ve hayal dolu İstanbulun konser salonlarından, içkili gazinolarından dar ve arka sokaklarına, fakir mahallelerin ev içlerine kadar teslrli ve yaygındır. Onun şarkılarını, bir bahar sabahı pencerenizi açtığınız zaman sokakta kılârinet, keman ve hançereden mürekkep ve yaşları on beşi geçmiyen bir Çingene triosundan dinleyebileceğiniz gibi, Maçkada veya Şişlide muhteşem bir apartmanın alaturka piyano çalmıya meraklı hanımefendisinden de işitebilirsiniz. Bir zamanlar, gece yarısından sonra yolunuz Beyoğlunun arka sokaklarından birine mi düştü, hiç şüphe etmeyin, işinden dönen solgun yüzlü bir bar kızının yarı sarhoş dudaklarından kaldırımlara şu şarkı dökülürdü:

Gecenin matemini aşkıma örtüp sarayım,
Gittin artık, seni ben nerde bulup yalvarayım,
Şimdi ben tıpkı şifasız kanayan bir yarayım,
Gittin artık, seni ben nerde bulup yalvarayım...

Salâhattin Pınar her haliyle tam bir İstanbul-Beyoğlu çocuğu idi. Temiz giyinir, düzgün konuşur, her sınıf ve her çeşit insanla dostluk kurmaya muvaffak olurdu.

Sahnede olsun, radyo stüdyolarında olsun, bir gün dahi onu tıraşsız bir yüz, ütüsüz elbise ile görmüş değilim. Gömlekleri bembeyaz, yakaları tertemizdi. Gardırobunda 200 küsur kvaratı olduğunu söylerdi. İddialı renklerden kaçar, herkesin boynunda görülebilecek cinsten — pahalı da olsa — harcı âlem kravatlara itibar etmez, muhakkak orijinal bir şeyler bulurdu.

Bundan yirmi yıl önce kendisini yeni tanıdığım günlerde idi, bir sofra başında kravatını tenkid edecek oldum. Birdenbire elindeki kadehi masaya bıraktı. Biraz müstehzi bir gülüşle, çizmeden yukarı çıkmış bir insana ders verircesine:

— Dostum, bana bak, dedi; bestelerimi, şarkılarımı tenkid edebilirsin; fakat kravatlarımı asla!

Artık o günden sonra bam telini yakalamıştım. Yıllar boyunca, konser salonlarında, radyo stüdyolarında, sofra başlarında sohbet ederken en beklenmedik anda bir pundunu bulur, yapıştırırdım:

— Üstat, bu kravatını hiç beğenmedim, nedir bu renkler!

Salâhattin Pınar bu dünyaya iyi yaşamak, güzel giyinmek ve beste yapmak için gelmişti. Dedikodudan hoşlanmaz, yapanlarla âdeta kavga edercesine çekişir, dostlarını her yerde, her zaman müdafaa ederdi.

Radyo, sahne ve konser salonları dışında Salâhattin Pınarın çok renkli ve hareketli bir hayatı vardı. Yaz aylarını denizde, motoru ile geçirir, balığa çıkar, evinde çeşit çeşit yemekler pişirir, dostlarına kendi pişirdiği yemeklerden ikram etmeyi pek severdi. Bilhassa mayonezli ıstakoz, kırlangıç çorbası, bakla ezmesi en çok muvaffak olduğu yemek ve mezelerdi. İkram ettikten sonra methedilmeyi bekler ve isterdi. Methedilmezse kızardı.

Bir yaz akşamı yine onun pişirdiği yemeklerle donanmış bir masada, boğazına düşkün bir arkadaş nefes almadan hapur hupur balıkları, mezeleri atıştırıyor, konuşulanlara kulak bile asmıyordu. Bir ara Salâhattin Pınarın bu obur arkadaşı sinirli bir göz hapsi içine aldığını farkettim. Nerede ise ha şimdi patladı, patlıyacak derken, arkadaş da yemeğini bitirmiş, başını tabaktan kaldırmış, ağzını peçete ile sildikten sonra derin bir ohh... çekmişti.

Her zaman şakalarına alışık olan mideci dostuna Salâhattin Pınar hışımla seslendi:

— Zıkkımlandığınız yemekler hakkındaki fikrinizi öğrenebilir miyim, beyefendi?

Arkadaş, soğukkanlı cevap verdi:

— Mayonezi beğenmedim; bakla ezmesi eh fena değil!

Salâhattin Pınar asabi bir kahkaha attıktan sonra:

— Ya öyle mi, dedi. Bundan sonra herif, sana bir lokma bile ikram etmem...

■

Türk musikisine çeşitli makam ve usulde birçok eser kazandırmış olan Salâhattin Pınar 1902 yılında Üsküdarda İhsaniyede doğmuştur. Babası, Yüksek Ticaret Okulunda müderrislik yapan ve bir ara Denizliden mebus çıkan merhum Hoca Sadık efendidir. Salâhattin Pınar'ın çocukluk hayatı Müslüman Türk İstanbulun karakteristik bir semti olan Üsküdarda sıkı bir disiplin ve eğitim içinde geçmiştir. On bir, on iki yaşlarında musikiye ve bilhassa tambur çalmıya merak saran küçük Salâhattin, babasından gizli olarak, gece yarısı ortadan el ayak çekildikten sonra yatak odasına girer, çok sevdiği tamburunu inletmiye başlardı.

Değerli bestekâr çocukluk yıllarından bahsederken şöyle derdi: «Musiki aşkımı ve bu yolda bitip tükenmiyen çalışmalarımı babamdan bir gizli sevda gibi saklardım. Rahmetli: «Bu çocuk çalgıcı olursa ne yaparız?» diye herkese dert yanarmış!...»

Evet, küçük Salâhattin babasının korktuğu gibi bir çalgıcı oldu. Fakat bütün memleketin iftihar ettiği, her yerde her zaman aradığı bestekâr-çalgıcı.

Birinci Cihan Harbinden sonra musikimize klâsik ekolden ayrı, yepyeni bir ruh ve hava getiren bestekârların en başında Salâhattin Pınar'ı görüyoruz. Kendine has garip bir romantizmin kapılarını zorlıyan bu İstanbul çocuğu, kendinden evvel gelenlerin hiçbirine benzemiyen buruk bir acılık içinde, bin yıllık hicranlarımızı, kederlerimizi, ümitlerimizi başka bir musiki lisaniyle dile getiriyordu. Bu lisanda, güftenin beste kadar müessir olması, hiç değilse ondan aşağı kalmaması Salâhattinin başlıca endişesi idi. Gereği kadar şiir ve edebiayt eğitiminden geçmediği halde, şayanı hayret bir seziş ve davranışla musikideki söz unsurunun yerini ve mevkiini tâyin etmesini; mısralardaki söz istifinin güzelliğine en küçük bir gölge dahi düşürmeden beste ile mezcetmesini biliyordu. Onun için Salâhattin Pınar'ın bütün şarkılarında âdeta besteden müstakil, şahsiyetini kaybetmemiş bir söz müziğini sezmemeğe imkân yoktur. Buna en güzel örnek, ilk duyulduğu zaman Beyoğlunun musiki mahfillerinde âdeta bir hâdise olan Kürdili Hicazkâr makamındaki şu şarkısıdır:

Gel gitme kadın ruhumu hicranına yakma!
İnlet beni, öldür beni, ağyara bırakma.
Karşında esirim, bana düşman gibi bakma
İnlet beni, öldür beni, ağyara bırakma.

Salâhattin Pınar'ın 150 den fazla şarkısı vardır. Fakat bunların arasında 84 parçayı kendi eliyle tasnif etmiş ve ancak «Bu 84 parça benim eserimdir, bunları

PINAR

severim; bunların altına imzamı atabilirim.» demiştir.

Bunların arasında en çok sevdiği ve sağlığında birkaç defa bana söylediği iki şarkısından biri, sözleri büyük şairimiz Yahya Kemal'in olan Bayati makamındaki eseridir:

Kalbim yine üzgün seni andım da derinden;
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden.
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden.

Salâhattin Pınar, eserleri arasında en uzun ömürlü olacağına inandığı Hisarbuselik makamındaki «Hâtıralar» şarkısına başka bir gözle bakar ve «Ne yapmak istedimse bu şarkıda yaptım.» derdi. Birçok bahçe ve gazinolarda yorgun sesiyle bu şarkıyı okumaktan hoşlanır, her defasında da esere yeni bir mâna ve yeni bir renk vermiye çalışırdı:

Beni de alın ne olur
Koynunuza hâtıralar,
Dolanıp kalayım bir an
Boynunuza hâtıralar...
Yeriniz ne, yurdunuz ne,
Benden böyle korkunuz ne?
Duyuyorum sesinizi
Bazan derin bir kuyudan,
Dinliyorum uzakları
Kalkıp derin bir uykudan.
Beni de alın ne olur,
Kolunuza hâtıralar
Ah bu ömür tükenecek
Yolunuza hâtıralar...

Salâhattin Pınar, şarkılarına güfte yaptığı şiirlerin pek çoğunu Vecdi Bingöl, Mustafa Nafiz ve Fuat Edip Baksı'dan almıştır.

Onlar için: «Benim şairlerim bunlardır.» derdi.

■

Salâhattin Pınar, 1960 yılının 6 şubat günü akşam üzeri saat 19 sularında Fenerbahçede Todori'nin meyhanesinde çok sevdiği arkadaşlariyle birlikte bir masa başında kadehinden ilk yudumu aldıktan on dakika sonra hayata gözlerini yumdu.

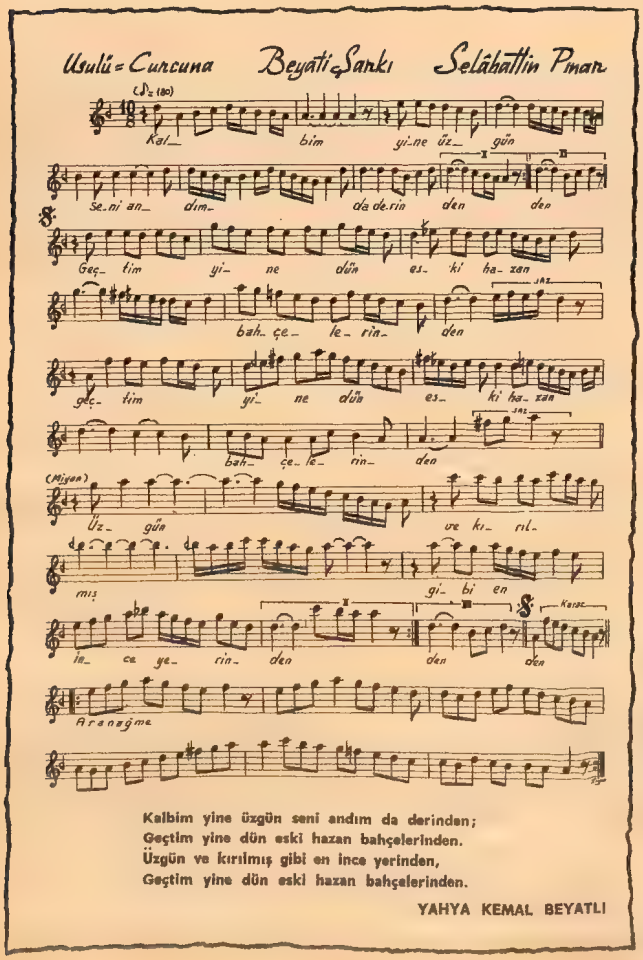

ler. Uşaklarım şaşkınlıkla çil yavrusu gibi dört bir yana kaçışarak canlarını bu gözünü kan bürümüş sürüden güç belâ kurtarmışlar. Çok geçmeden mahallî polis de işe karışmış ve benim yirmi dört saat içinde şehri terketmem için gerekli tebligatı yapmış. Meğer beni ihbar eden ve bu tecavüzü hazırlıyan Raskal denilen alçak değil miymiş. Bendel'in ifadesine göre bu aşağılık herif kusurumu daha ilk günden biliyormuş, ama altınların hatırı için hiç ses etmemiş. Nihayet tıka basa altın ve mücevher dolu dolaba bir anahtar uydurarak, azar azar burayı boşaltmağa başlamış. Şu anda Karun kadar zengin oluşunun hikmeti işte buydu.

Sadık uşağım bunları büyük bir üzüntü içinde anlattı. Ama bana tekrar kavuşmuş olmanın sevinci de yüzünden okunuyordu. Gerçekten, iyi, mert bir insandı. İşte bunun için âni bir kararla:

— Bendel... dedim. Bak sözlerime kulak ver. Kötü talihimi senden iyi bilen yok. Tamamen suçsuz olduğum halde, nedense cezaların en büyüğünü çekiyorum. Benimle kader ortaklığı yapmana vicdanen daha fazla razı olamam, çünkü günahsız, tertemiz bir insansın. Bu bakımdan gece bitmeden buralardan uzaklaşmağa karar verdim. Hemen atımı hazırla. Tek başıma gideceğim. Burada kalmanı istiyorum, lûtfen itiraz etme. Evde daha birkaç sandık altın olmalı. Onlar da senin olsun. Dilediğin gibi kullan. Tek başıma diyar diyar dolaşmak niyetindeyim. Talih bir gün yüzüme gülerse o zaman hatırlıyacağım ilk insan sen olacaksın. Buna inan.

Uşağım, efendisinden aldığı bu son emri kırık kalble yerine getirmek zorunda kaldı, çünkü beni caydırmak için sarfettiği yalvarıcı sözlere karşı kulaklarım tamamen kapalıydı.

Atı evin önüne çekerken mendiliyle göz yaşlarını silen bu sadık insana son bir düzlükte bulunuyorduk. Ürkek gözlerle adama baktığım zaman tüylerim bir anda diken diken oldu. Çünkü bu, gri elbiseli adamdan başkası değildi.

Şaşkınlığımı anlamış olacak ki, hemen atıldı:

— Dünya menfaat dünyası dostum. Bırakın da bundan karşılıklı faydalanalım. Bendel artık yanınızda bulunmadığına göre, pekâlâ uşağınız olabilirim. Hem size bir teklifim de var: Gölgemi ödünç vermek istiyorum, ama sözüme dikkat edin, sadece ödünç vermek niyetindeyim. Dostluğumuz süresince bu gölgeyi dilediğiniz gibi kullanabilirsiniz. Buna karşılık sadece varlığıma katlanacaksınız. İstediğim bu kadar. Beni sevmediğinizi, hattâ benden nefret ettiğinizi biliyorum. Ama bu, uşağınız olmama engel değil ki. Şeytan, aslında sanıldığı kadar kötü değildir. Dün beni oldukça üzdünüz, ama bereket versin, kinci değilim. Unuttum gitti bile. Alın gölgenizi de şöyle bir deneyin bakalım.

Bu sırada güneş yükselmeğe başlamıştı. Yollarda köylülerle karşılaşıyorduk. Bu şartlar altında teklifini ister istemez kabul etmek zorunda kaldım. Hemen eğildi, yerden gölgesini, daha doğrusu «gölgemi» topladı, getirip atın gölgesine ekledi. Başımı çevirip baktığım zaman emektar gölgemin peşim sıra atın rahvan yürüyüşüne uyarak neşeli neşeli kayıp gittiğini gördüm. Karşıdan bize doğru gelen birkaç köylü, varlıklı bir kişizade olduğumu hemen anlamış olacaklar ki, şapka elde, yerlere kadar eğilerek yol açtılar. Bir süre daha gittikten sonra göz ucuyla düşmanımdan ödünç aldığım öz gölgeme bir daha baktım. Kalbim küt küt atmağa başladı.

Gri elbiseli adam kayıtsız bir tarzda ıslık çalarak yanım sıra yürüyordu. Birden ne oldu bilmiyorum. Başım döndü, gözlerim kardı, dizginleri topladım, hayvanı mahmuzladım ve yan yollardan

GÖLGESİNİ SATAN ADAM

9

YAZAN: ADELBERT VON CHAMISSO — ÇEVİREN: SADUN ALTUNA

ÇENESİ düşük herifi susturmak kaabil değildi. Durmadan, dinlenmeden dır dır söyleniyordu. Tenha sokaklara daldım ve kimseciklere rastlamadan evimi buldum. Ama hayret! İn, cin yoktu. İçerden tek ışık sızmıyordu. Ne bir ses, ne bir nefes...

Gri elbiseli iblisin sesi tekrar duyuldu:

— Evin bile seni lânetlemiş, ha hay... Ama üzülme, dostun Bendel içerde. Perişan durumda. Bir daha üzerine vazife olmıyan işlere burnunu sokmamağa yeminli. Sana anlatacak pek çok şeyi olmalı. Şimdilik iyi geceler dilerim. Tekrar görüşeceğiz. Hoşça kal.

Şeytani kahkahaları bir süre boş sokaklarda yankılar yaptı. Sonra ortalığı derin bir sessizlik kapladı.

Kapının tokmağını var gücümle vurdum. Tekrar vurdum, tekrar vurdum. Neden sonra içerden gittikçe yaklaşan ayak sesleri duydum. Biri:

— Kim o?... diye sordu.

— Benim Bendel, çabuk aç.

Kilit dönüp de koskoca kapı gıcırtı ile ardına kadar açılınca birbirimizin boynuna sarıldık. Uşağım elinde bir mum tutuyor, gölgesi, uzun koridorun duvarlarına kendi boyunun on misli olarak düşüyordu. Sadık uşağımı çok değişmiş buldum. İğne ipliğe dönmüştü ve ayakta duracak hali yoktu. Ben ise Venedik işi büyük boy aynasında ilk defa yüzümü gördüğüm zaman hayretten donakaldım. Saçlarım son teline kadar kırlaşmıştı.

Yüz metre uzunluğundaki koridoru yürüdük. İç içe salonlardan geçtik. Hepsi de yağma edilmiş, kırılmış, dökülmüştü! Nihayet eşyaları yerinde duran küçük bir odaya ulaştık. Bendel yiyecek ve içecek getirdikten sonra bana başından geçenleri bir bir anlattı.

Gri elbiseli sıska herifi bir boy patakladıktan sonra izini kaybetmiş ve yorgunluktan olduğu yere çökerek, oracıkta sızıp kalmış. Uyandıktan sonra bir süre şaşkın durumda dağ, bayır dolaşmış, ama beni bulamayınca çaresizlik içinde eve dönmüş. İşte Bendel kendini mecalsiz bir halde yatağa atmış ki, bir de ne görsün! Camlar, çerçeveler kırılmıyor mu? Azgın bir insan sürüsü eve saldırmış ve birkaç dakika içinde burasını savaş meydanına çevirmiş. Taşlarla, sopalarla, baltalarla ne var ne yoksa kırıp dökmüşler. Uşaklarım şaşkınlıkla çil yavrusu gibi dört bir yana kaçışarak canlarını bu gözünü kan bürümüş sürüden güç belâ kurtarmışlar. Çok geçmeden mahallî polis de işe karışmış ve benim yirmi dört saat içinde şehri terketmem için gerekli tebligatı yapmış. Meğer beni ihbar eden ve bu tecavüzü hazırlıyan Raskal denilen alçak değil miymiş. Bendel'in ifadesine göre bu aşağılık herif kusurumu daha ilk günden biliyormuş, ama altınların hatırı için hiç ses etmemiş. Nihayet tıka basa altın ve mücevher dolu dolaba bir anahtar uydurarak, azar azar burayı boşaltmağa başlamış. Şu anda Karun kadar zengin oluşunun hikmeti işte buydu.

Sadık uşağım bunları büyük bir üzüntü içinde anlattı. Ama bana tekrar kavuşmuş olmanın sevinci de yüzünden okunuyordu. Gerçekten, iyi, mert bir insandı. İşte bunun için âni bir kararla:

— Bendel... dedim. Bak sözlerime kulak ver. Kötü talihimi senden iyi bilen yok. Tamamen suçsuz olduğum halde, nedense cezaların en büyüğünü çekiyorum. Benimle kader ortaklığı yapmana vicdanen daha fazla razı olamam, çünkü günahsız, tertemiz bir insansın. Bu bakımdan gece bitmeden buralardan uzaklaşmağa karar verdim. Hemen atımı hazırla. Tek başıma gideceğim. Burada kalmanı istiyorum, lûtfen itiraz etme. Evde daha birkaç sandık altın olmalı. Onlar da senin olsun. Dilediğin gibi kullan. Tek başıma diyar diyar dolaşmak niyetindeyim. Talih bir gün yüzüme gülerse o zaman hatırlıyacağım ilk insan sen olacaksın. Buna inan.

Uşağım, efendisinden aldığı bu son emri kırık kalble yerine getirmek zorunda kaldı, çünkü beni caydırmak için sarfettiği yalvarıcı sözlere karşı kulaklarım tamamen kapalıydı.

Atı evin önüne çekerken mendiliyle göz yaşlarını silen bu sadık insana son bir defa sarıldıktan sonra ata bindiğim gibi karanlıklara daldım. Altımdaki hayvana boyun eğecek, o nereye götürürse, oraya gidecektim. Çünkü ne belirli bir hedefim, ne bir isteğim, ne de umudum vardı.

VIII

Karanlıkta ağır aksak yol alırken yaya bir vatandaşa rastladım. Bir süre yanım sıra yürüdükten sonra, paltosunu çıkararak atın üzerine koydu. Ses çıkarmadım. Çok konuşkan, neşeli bir adamdı. Ama içim o kadar ezikti ki, tek söz etmek istemiyordum. Dereden, tepeden konuştu, bu arada fakir bir insanla zengin bir adamın kıyaslamasını yaptı. Kendine göre bir hayat felsefesi vardı. Geveze, ama oldukça babacan adamdı.

Adam yerde, ben atta yolumuza devam ederken doğu yönünde bir kızıllık belirdi. Tan yeri ağarmaya başlıyordu. Demek az sonra güneş tepelerin gerisinden yüzünü gösterecek ve yol arkadaşım otuz adam boyunda dev bir gölge takacaktı. Bu arada beni de gözümün yaşına bakmadan ele verecekti tabiî. Aksi gibi civarda kusurumu gizliyecek bir ot bile yoktu. Gözün alabildiğine uzayıp giden bir düzlükte bulunuyorduk. Ürkek gözlerle adama baktığım zaman tüylerim bir anda diken diken oldu. Çünkü bu, gri elbiseli adamdan başkası değildi.

Şaşkınlığımı anlamış olacak ki, hemen atıldı:

— Dünya menfaat dünyası dostum. Bırakın da bundan karşılıklı faydalanalım. Bendel artık yanınızda bulunmadığına göre, pekâlâ uşağınız olabilirim. Hem size bir teklifim de var: Gölgemi ödünç vermek istiyorum, ama sözüme dikkat edin, sadece ödünç vermek niyetindeyim. Dostluğumuz süresince bu gölgeyi dilediğiniz gibi kullanabilirsiniz. Buna karşılık sadece varlığıma katlanacaksınız. İstediğim bu kadar. Beni sevmediğinizi, hattâ benden nefret ettiğinizi biliyorum. Ama bu, uşağınız olmama engel değil ki. Şeytan, aslında sanıldığı kadar kötü değildir. Dün beni oldukça üzdünüz, ama bereket versin, kinci değilim. Unuttum gitti bile. Alın gölgenizi de şöyle bir deneyin bakalım.

Bu sırada güneş yükselmeğe başlamıştı. Yollarda köylülerle karşılaşıyorduk. Bu şartlar altında teklifini ister istemez kabul etmek zorunda kaldım. Hemen eğildi, yerden gölgesini, daha doğrusu «gölgemi» topladı, getirip atın gölgesine ekledi. Başımı çevirip baktığım zaman emektar gölgemin peşim sıra atın rahvan yürüyüşüne uyarak neşeli neşeli kayıp gittiğini gördüm. Karşıdan bize doğru gelen birkaç köylü, varlıklı bir kişizade olduğumu hemen anlamış olacaklar ki, şapka elde, yerlere kadar eğilerek yol açtılar. Bir süre daha gittikten sonra göz ucuyla düşmanımdan ödünç aldığım öz gölgeme bir daha baktım. Kalbim küt küt atmağa başladı.

Gri elbiseli adam kayıtsız bir tarzda ıslık çalarak yanım sıra yürüyordu. Birden ne oldu bilmiyorum. Başım döndü, gözlerim kardı, dizginleri topladım, hayvanı mahmuzladım ve yan yollardan birine hızla sürdüm. Ama işe bakın ki, gölgem aynı anda attan sıyrıldı ve kıvrıla kıvrıla gidip hukuki sahibinin ayağına yapıştı. Utanç içinde döndüm. Gri elbiseli adam ıslıkla çaldığı havayı sükûnetle bitirdi, gölgeyi getirip halı gibi atın üzerine serdi.

— Boşuna gayret sarfetmeyin dostum... dedi. Gölgenizin hukuki sahibi bulunmadığınız müddetçe benim malım kalacaktır. Sizin gibi zengin bir kişizadenin mutlaka bir gölgesi olmalı. Bunu anlamak istemeyişinize şaşıyorum.

Böylece yolumuza devam ettik. Ödünç de olsa bir gölgeye sahip bulunduğum için memnundum. Gri elbiseli iblis ise bana hizmet edebilmek için âdeta parçalanıyordu. Gerçekten de eli her işe yatkındı, yani mükemmel bir uşaktı. Yollarda konakladığımız hanlarda pervane gibi etrafımda dolaşıyor, bir dediğimi iki etmiyordu. Ne pahasına olursa olsun bu pazarlığı bir an önce sağlama bağlamak niyetindeydi. Ne var ki, bir gölgeye karşılık bir ruhun elden çıkarılması da kolay değildi. Ölünceye kadar gölgesiz dolaşmak da olmazdı. Hâsılı kararsızlık içindeydim. *(Devamı gelecek sayıda)*

— Sandalla dolaşmak nereden aklınıza geldi... Alice'i öldürmeyi mi düşünüyordunuz?

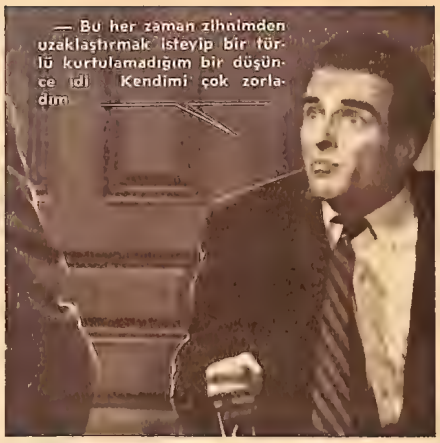
— Bu her zaman zihnimden uzaklaştırmak isteyip bir türlü kurtulamadığım bir düşünce idi. Kendimi çok zorladım...

— Gölün üzerinde ne oldu?
— Yapamıyacağımı anladım... Alice'i öldüremezdim...

— Sandalla dolaşırken Alice konuşmaya başladı. Evlenmemizden, beraber geçireceğimiz günlerden bahsediyordu.
— Onun konuşması karşısında siz nasıl hareket ettiniz?

— Hiç... Susuyordum... O da bana bakıp kendisini sevdiğimi anlıyordu... Sonra birden, onun ölümünü beklediğimi söyledi...

— Onun bu şekilde konuşmasına ne cevap verdiniz?
— Ölümünü istemediğimi, yanıldığını söyledim...

— Korkmuş gibi bir hali var mıydı?
— Yoktu... Hattâ bana «Zavallı George» dedi...

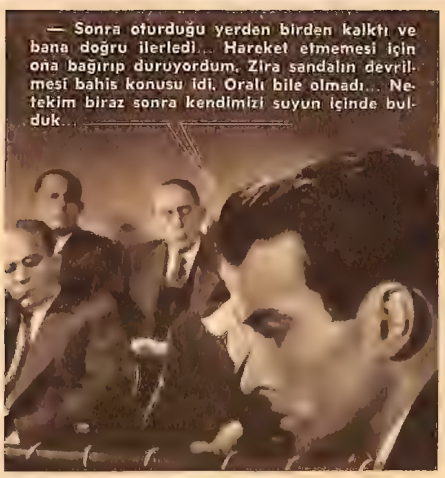
— Sonra oturduğu yerden birden kalktı ve bana doğru ilerledi... Hareket etmemesi için ona bağırıp duruyordum. Zira sandalın devrilmesi bahis konusu idi. Oralı bile olmadı... Netekim biraz sonra kendimizi suyun içinde bulduk...

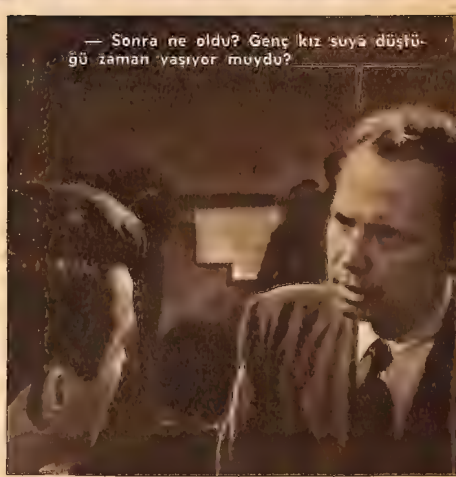
— Sonra ne oldu? Genç kız suya düştüğü zaman yaşıyor muydu?

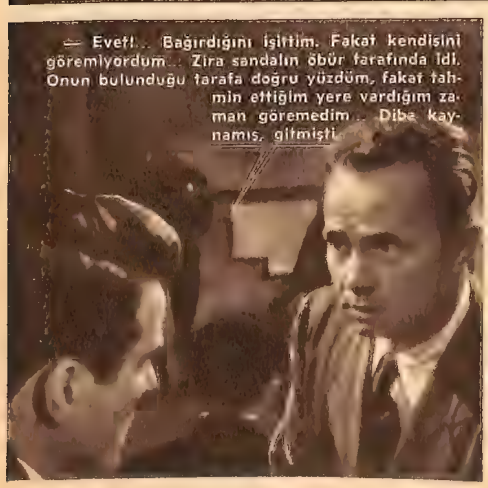
— Evet!.. Bağırdığını işittim. Fakat kendisini göremiyordum... Zira sandalın öbür tarafında idi. Onun bulunduğu tarafa doğru yüzdüm, fakat tahmin ettiğim yere vardığım zaman göremedim... Dibe kaynamış, gitmişti...

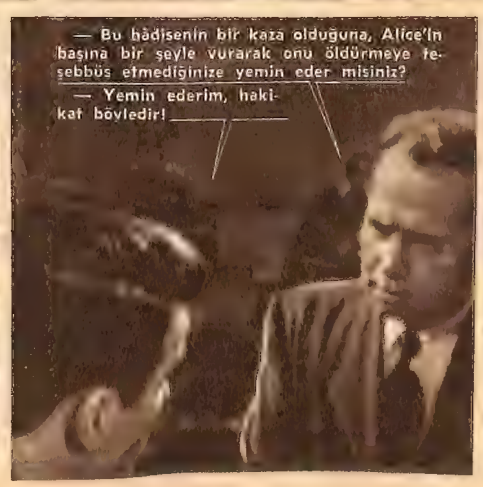
— Bu hâdisenin bir kaza olduğuna, Alice'in başına bir şeyle vurarak onu öldürmeye teşebbüs etmediğinize yemin eder misiniz?
— Yemin ederim, hakikat böyledir!

BİRAZ SONRA SUAL SORMA SIRASI SAVCIYA GELMİŞTİ.
— George Eastman... Hasta annenizi görmeye gideceğinizi söylediğiniz zaman yalan söylediniz değil mi?
— Evet!

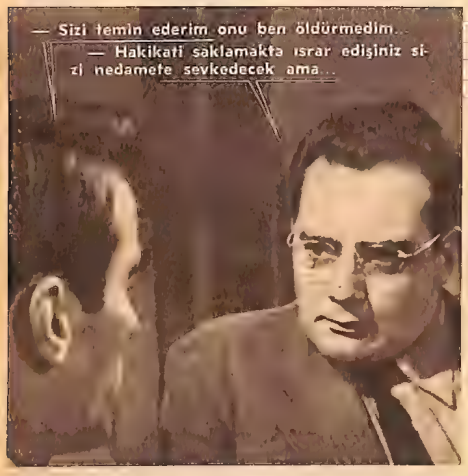

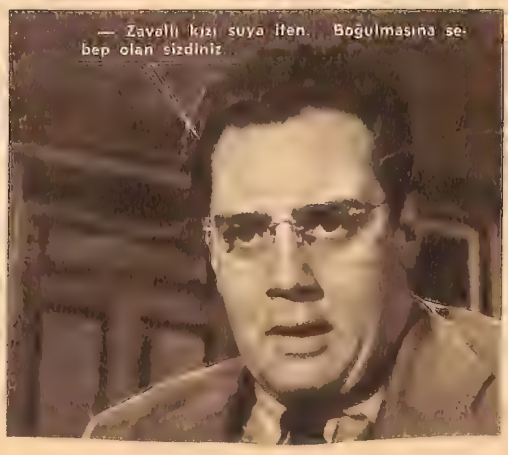

(Sonu gelecek sayıda)

Bir uçak kazası

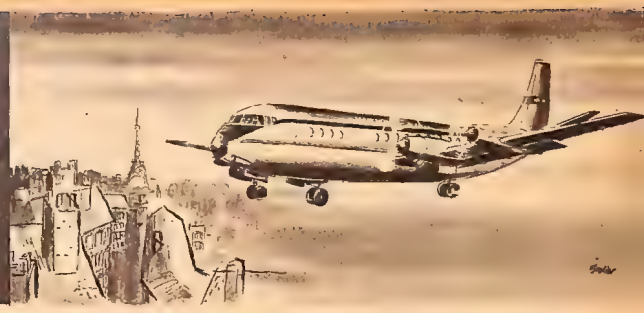

Bir hava gemisi için Atlantik'i geçmek ekseriyetle basit bir matematik ve teşkilât işidir. Öyleyken, muhtemel bütün tehlikeler ve kazalar hesaba katıldığı ve bunların hepsine karşı çareler ve tedbirler düşünüldüğü halde, kaptanlar saniye fezalarında öyle saatler yaşarlar ki bunların her dakikası onlara bir gün kadar uzun görünür. Burada okuyacağınız hava faciası yedi dakika kadar az bir zaman sürmüştür. Bu 420 saniye esnasında ölüm insanlara bir kıl kadar yaklaşmış bulunuyordu.

YAZAN: FRANCIS VIVIAN DRAKE
ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

PARİS'in Orly hava alanında bayıltıcı bir yaz akşamı idi. Uçaktaki 85 yolcu, geminin havalanmasını heyecanla bekliyordu. Bu yolcuların bir kısmını, tatillerini geçiren ve şimdi Amerikaya dönmek üzere bulunan Amerikalılar, bir kısmını da, paketleri ve çantalariyle, yerleşmek üzere Amerikaya göçeden yabancılar teşkil ediyordu. Yolcular arasında kaptanın 18 yaşındaki oğlu da vardı.

Hava gemisi 27 ton akar-yakıtı hâmil olduğu halde Paristen uçacak ve hiçbir yerde durmadan, New York'taki Idlewild hava alanına inecekti. Bu akar-yakıtla beraber, uçağın kendisi de dahil, ağırlık 80 tonu buluyordu; kanuni ağırlığın âzamisinden biraz aşağı. Fakat bu, yerlerine yerleşmiş, keyifli keyifli konuşan yolcuların umurunda bile değildi! Halbuki uçağın baş tarafındaki pilot dairesinde, kalkıştan önce, her zaman sinirli bir hava eserdi. Bu akşam ise mutat sinirlilikten eser görülmüyordu. Zira Atlantik üzerinde hava pek müsaitti; üstelik de gemide her şey tekrar tekrar muayene edilmiş ve tam emniyet hâsıl olmuştu. Öyleyken gemi havalanmadan önce V1 ve V2 adı verilen iki nokta, kaptanı düşündürmekten hâli kalmıyordu. V1 o sürat işareti idi ki geçilince geminin havalanmasına artık hiçbir engel kalmadığını gösterirdi. Bu işaret geçilmeden birkaç saniye önce şayet motörlerde bir arıza hissedilirse kaptan derhal sürati keser, pervaneyi ters çalıştırır ve firen yapıp havalanma pistinin (runway) nihayetine gelmeden uçağı durdurur. Fakat bu işaret geçilmiş olursa, uçak son süratle gittiği için, durdurulması mümkün olamaz. O halde biricik kurtuluş çaresi, yükselip irtifa kazanmaktır. Ağustosun bu sıcak ve ince havası, ağır yük, geminin havalanmasına müsaade eden V2 işaretine gelmeden önce pistte bir hayli mesafe katedilmesini icabettirecekti.

Havalanma pistinin başında, durup motörleri birer birer işlettiler ve inceden inceye tetkik ettiler; işaret düğmelerinde en ufak bir arıza olup olmadığını gözden geçirdiler. Her şey mükemmeldi. Buna rağmen beş dakika müddetle kullanılacak bütün âletleri, basılmış listeye göre, birer birer tecrübe ettiler: Kompaslar çalışıyordu, hidrolik basınç yukarıda idi... Benzin ve yağ halitası tam âyarındaydı... Yangın işaretleri de ayrıca tecrübe edildi. Her şey tamamdı.

Gemi personelinin her biri ayrı ayrı:

— Hazırım, kaptan!

Cevabını verdi. Bütün bu dikkat ve itinalara rağmen gemi personeli biliyordu ki 20.000 kalkışın birinde motör bozulabilir!

Kaptan harekete geçti; artık havalanmak için hiçbir engel kalmamıştı. Hava gemisi sarsıldı, kendini zorladı ve motörler bütün hızlariyle çalışmaya başladılar. Fakat sımsıkı olan firenler onu kımıldatmıyordu. Ekzos borularından uzun alevler saçılıyordu. Derken kaptan ayağını kaldırdı. Uçuş pistindeki ışıklar önce yavaş yavaş ve sonra da süratle geçilmeğe başlanıldı. Kaptan ileri doğru eğilmiş, sol eli uçağın başını kaldıracak âlette, sağ eli hafifçe pervane mekanizmasında, dikkatle motörleri dinliyordu; en ufak bir arıza halinde bunları derhal durduracak vaziyette idi. Kaptan yardımcısı artan sürati bildiriyordu:

— Doksan... Yüz... V1 e geliyoruz... V1 e geldik!

Kaptan süratle ellerini asıl kontrol âletlerinin üzerine koydu, havalanmaya hazırdı.

— Yüz otuz... Yüz kırk... Yüz kırk beş. V2!

Tekerlekler kaldırılmış, yerlerine yerleştirilmişti. Hava gemisinin artık yerle her türlü alâkası kesilmiş bulunuyordu. Şimdi yavaş yavaş yükseliyordu.

Derken felâket baş gösterdi; hani şu 20.000 de bir defa başa gelen felâket! Yangın tablosunun üstünde kırmızı bir ışık göründü. Bunu mütaakıp öyle bir çan çalmaya başladı ki motör sesleri işitilmez oldu. Makinist şu müthiş haberi verdi:

— Kaptan! 4 numaralı motör ateş aldı!

Bu anda gemi öyle bir vaziyette idi ki herhangi bir kudret düşüklüğü hepsini öldürebilirdi. Aradan birkaç dakika geçtikten sonra şayet böyle bir kaza vukua gelseydi, üç motörle yükselmek kabil olabilirdi. Ya şimdi? Evet, şimdi uçak saatte 150 mil süratle ve pek alçaktan seyrediyordu.

Kaptan, çok tecrübe görmüş bir adamdı. Muhtemel tehlikeleri nasıl karşılıyacağını evvelce birer birer ve defalarca sınamıştı. İşte şimdi o tehlikelerden biriyle karşı karşıya bulunuyordu. Ne yapmalıydı? Bu gibi hallerde yapılması gereken ilk kumandayı makiniste verdi. Makinist, emrin yerine getirildiğini bildirdi. İkinci emir:

— Birinci şişeyi ateşle!

Oldu. Kanadların altında yangın söndürücü maddeleri ihtiva eden yüksek basınçlı çelik şişeler bulunuyordu. Makinist bir düğmeye bastı:

— Ateşledim, kaptan!

Kimyevi maddelerden hâsıl olan bir duman yanan motöre hücum etti.

Kırmızı ışık birdenbire kayboldu, çan sesi durdu. Yangın sönmüşe benziyordu.

Şimdi önlerinde korkunç bir engel bulunuyordu; sıralanmış yüksek binalar! Gerçi normal uçuşlarda bunların üzerinde birer tur yapmak âdetti ama şimdiki vaziyette yapılacak böyle bir tur sürati bir kat daha azaltacak ve o nispette de tehlikeyi arttıracaktı. Halbuki şimdi biricik kurtuluş çaresi alçalmak değil, yükselmekti. Yükselmek için yaptığı bütün gayretler ise hiçbir netice vermiyor, uçağın burnunu bir türlü yükseltmek kaabil olmuyordu.

Baş vurulacak tek bir çare kalmıştı: Kalkış esnasında kullanılan kuvveti, geri kalan üç motörde kullanmak! Fakat bu da muazzam bir hararet ve sarsıntı tevlit ederdi ve en çok iki dakika kullanılabilirdi. Kaptan gerçi bunu evvelce kullanmamış değildi, fakat aradan bir müddet geçmeden ikinci defa kullanıldığı takdirde motörlerden birinin daha aksaması ve böylece kuvvetten kesilerek öndeki binalardan birine çarpması pek muhtemeldi. Uçağı öndeki binaların üstüne çıkarmak, onu biraz daha yükseltmek için kaptanın kafası şimşek gibi çalışıyordu. Şu emri verdi:

— 4 inç basınç daha lâzım. Çabuk ol!

Yardımcı pilot kaptanın yanında korkudan büzülmüş oturuyordu. Birlikte kendilerine yaklaşmakta olan binanın damını seyrediyorlardı. Dam biraz batar gibi oldu. Uçak personeli o kadar heyecanlı idi ki nefes bile alamıyorlardı. Derken yardımcı pilot çok cesaretli ve tehlikeli bir iş yaptı. Kaptanın çehresi sakin görünmekle beraber ter içinde idi ve elleri buz kesilmişti. Yardımcı pilot çok iyi biliyordu ki her şey, kontrol başındaki adamın hassas parmaklarına bağlıdır. Onu son derece kızdıracağını bilmekle beraber eğilip kaptanın kolunu sarstı ve sonra da:

— Atlattık, dedi, tam muvaffakıyet!

Kaptanın elleri azıcık gevşemişti ve bu suretle de uçak damları birkaç kadem yüksekliktен sıyırıp geçti.

Fakat şimdi iğri büğrü, daracık sokaklar içindeki sık evleriyle ve bu evlerin binlerce eski bacalarından yükselen dumanlarla koca Paris şehri karşılarında bulunuyordu. Geminin içindeki yolcular evlerin açık duran tavanarası pencerelerinden içerilerini seyrediyor ve kendilerine Paris'i bu kadar yakından tanıtmak maharetini gösteren pilotun bu eşsiz cesaretine hayran oluyorlardı! Fakat bu kadar alçaktan uçarken diğerlerinden biraz daha yüksek bir binaya veya bacaya çarpmak ihtimali, kaptanı fena halde endişelendiriyordu. Ne yapıp yapıp yükselmeliydi. Fakat nasıl?

Kaptan tekrar kontrollere sarıldı. Uçak bir daha sarsıldı. Kurtuluş için şimdi bir tek çare kalmıştı: Benzini boşaltıp yükü hafifletmek... Uçakta, oğlu da dahil, 95 can vardı. Benzini boşaltmakla bunların hayatı kurtulmuş olacaktı ama 9000 galon uçak benzininin sıfır yükseklikten bu kalabalık eski şehir üstüne boşaltmak demek, şehri baştan başa yakmak ve binlerce insanın ölümüne sebep olmak demekti.

Kaptanın kararı çok âni oldu: Uçağın burnunu yavaş yavaş sağa doğru çevirmeğe başladı. Yardımcı pilot onun kararını derhal anlamıştı:

— Le Bourget kulesine! Le Bourget kulesine! Orada yangın söndürücü tertibat da var. Meydanı geçip ta ilerilerde benzini boşaltırız... dedi.

Eğer Le Bourget hava meydanına varabilecek olsalardı meydanın ilerisindeki tarlalara benzini boşaltabilirlerdi. Bu takdirde yansa yansa ancak ekinler yanabilirdi.

Şimdi artık meydanın üstüne kadar gelmişlerdi. Aşağıdaki pist, onları bekliyor gibiydi ama bu yükle oraya inmek demek, büyük bir infilâkla patlayıp bütün Paris'i altüst etmek demekti! Zira inerkenki ağırlık, kalkarkenkinden 20 ton daha az olmak gerekti.

Uçak, meydanı geçip kırlara doğru yol aldı. Artık zamanı gelmişti. Kaptan emri verdi:

— Benzin boşalsın!

Salondaki yolculara mecburi iniş yapılacağı haber verildi. Hostesler bir aşağı, bir yukarı dolaşarak sigara içilmemesini tembih ediyor, her koltuğun kuşağını birer birer gözden geçiriyorlardı. Panik olmadı.

Emri alan makinist düğmeye bastı ve benzin boşalmaya başladı. Gemi de yavaş yavaş yükseldi. Eli altındaki dev uçağın hafiflediğini görmek kadar bir pilotu sevindirecek ne vardı bu dünyada? Altimeter (yükseklik gösteren âlet) iğnesinin oynadığını artık gönül ferahlığı ile seyredebilirdi! Bununla beraber durum hâlâ da kritikti; zira akar-yakıt tankları henüz hafiflememiş ve motörler hâlâ kendilerine gelmemişti. Mamafih korkunç ve ümitsiz dakikalar geçmiş bulunuyordu. Kaptan şu emri verdi:

— Orly kulesine söyleyiniz: Benzini kısmen boşalttık. Meydana dönüyorum.

Kuledeki Fransız memur cevap verdi:

— Her şey hazır. Yangın söndürücü âletler piste gönderildi. Hasta arabaları ve hastabakıcılar da orada.

Şimdi geriye üç motörle salimen yere inmek kalıyordu! Motörlerin dikkatle nabızlarını yoklıyan kaptan, uçağı piste götüren yola doğru yöneltti ve sonra şu emri verdi:

— Tekerlekler insin!

Tekerleklerin bir kaza olmaksızın inmesi için kaptan içinden dua ediyordu. Sinir bozukluğundan ve yorgunluktan bitkin bir halde bulunmasına rağmen usta bir pilot gibi piste inmek istiyordu. Yavaş yavaş ve her beş milde sürati azaltarak, bir kuş hafifliğiyle nihayet koca hava gemisinin tekerlekleri yere değdi ve ilk hoplamayı mütaakıp betonun, o sevgili betonun üzerinde ağır ağır yürümeye başladı! Artık kurtulmuşlardı.

Motörler durunca gemi personeli ile kaptan dalgın dalgın birbirlerinin yüzüne baktılar ve sonra hepsi birden gülümsemeye başladılar. Yılların verdiği tecrübe nihayet muzaffer olmuştu!

■

Gece yarısından evvel yanan motör değiştirilmiş, uçak tekrar akar-yakıt almış ve mutad muayeneler yapılmıştı. On beş saat sonra da hava gemisi New York hava meydanına salimen inmişti.

yeni

- «Kirone» hırpalanmış saçları besler ve canlandırır.
- «Kirone» permenant ve boyanın saçlara daha müessir ve daha muntazam bir şekilde tesir etmesini sağlar.
- «Kirone» saç sıhhatinin devamını temin eder.
- «Kirone» L'Oréal-Paris Laboratuarlarının yeni bir keşfidir.

Reklam Moran A - 244

Kuaförünüzden "KİRONE" tatbikini isteyiniz.

Tevzi yeri :
Rayfan Sanayi ve Ticaret Ltd. Sti.
Peykhane sok. 6 – Cemberlitaş
Tel: 22 94 14

■ **MAURICE CHEVALIER, kendi hayatının filmini çevirmek üzere Amerikadan cazip bir teklif alınca kalkan ilk uçakla Hollywood'a hareket etti. Chevalier: «Ortada halli gereken bir mesele var» diyor. «Gençliğimi gösteren sahnelerde pekâlâ oynıyabilirim, ama herhalde çocukluğumu da oynıyamam ya...» Kendisini yakından tanıyanlar yetmişin üzerinde olmasına rağmen Chevalier'nin hâlâ yirmi yaşındaki dinamizmini muhafaza ettiğini söylüyorlar. Filmin hazırlıkları pek yakında bitip çevrilmesine başlanacaktır...**

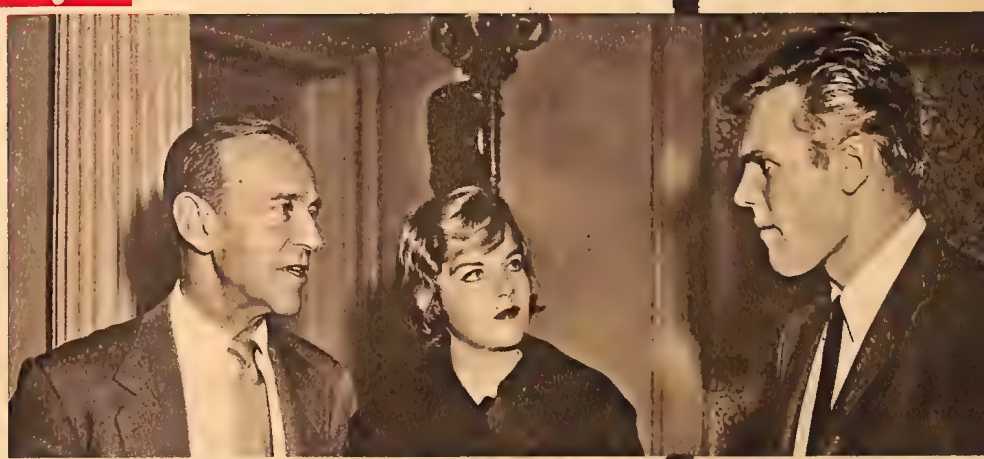

YENİ BİR AŞK — Fred Astaire televizyon yayınlarında beraber dansettiği Barrie Chase ile artık stüdyo dışında hiç görüşmüyor. Çünkü, ikisinin seviştikleri ve beraber «çok yakında» kaçacakları hakkında dedikodu çıkmıştı. Fred bu dedikoduları fiilen yalanlamak istiyor. Fotoğrafta meşhur yıldız Fred Astaire, kızı Ava ve Tab Hunter görülüyor.

■ **SOPHIA LOREN hâlâ İspanyada «Seyyid» adlı tarihî filmin dış sahnelerini çevirmekle meşgul. Meşhur trajedya yazarı Corneille'in «Le Cid» inden alınan bu filmin çevrilişinde konu kadar Sophia'nın kostümlerine de büyük önem veriliyor. Le Cid'in hakiki kahramanının giydiği elbiseyi tetkik eden Sophia: «Benim ona benzemem için galiba bir hayli kilo almam gerekecek...» diyor.**

■ **ORSON WELLES Yugoslavya'da Sırp veliahtının katledilmesiyle ilgili bir film çevirmek için hazırlıklara başladı. Filmin konusu 1914 te Sırbistan'da geçiyor.**

■ **MARTINE CAROL bugünlerde kışı geçirmek üzere İtalyaya gitti. Bundan sonra senede sadece bir tek film çevirmeye karar veren Martine'in İtalyadan dönünce ilk filmi Rosselini'nin idaresinde J. C. Brialy ile çevireceği «Vanina» olacak.**

■ **ALAN LADD ile Gary Cooper, tatillerini geçirmek üzere Paris'e gittiler. Gary Cooper'in yanında karısı, kızı da var.**

YENİ YILDIZLAR — Güzelliğiyle meşhur yeni yıldız Laticia Roman dinlenmek için gittiği New York'ta 20 yaşında bir Columbia Üniversitesi öğrencisi olan Jeff Strasberg'le beraber görünmektedir. Jeff de sanatkâr bir aileye mensuptur. Babası bir tiyatro okulunun müdürü, annesi, Marilyn Monroe'nun sahne hocası, kızkardeşi de profesyonel aktristir.

ARTİST MUHARRİR — Peter Ustinov Hollywood'un meşhur şahsiyetlerinden Romanoff'un hayatını yazmıya karar verdi. Resimde Romanoff lokantasının sahibi M. Romanoff, Peter Ustinov ve karısı ile görülüyor.

YENİ FİLMİNDE — Kısa zamanda şöhret basamaklarında yükselen Paccale Petit, Roger Hain'le beraber tanınmış rejisör Henri Verneuil'ün «Bir Gecelik Macera» adlı filminde oynadı. Evli bir kadın rolünü canlandıran Pascale, konu icabı kocası ve âşığı arasında paylaşılamıyormuş!... Fotoğrafta sevimli yıldız, Roger Hain ile beraber görülüyor.

KOVBOY FİLMİNDE — Televizyondaki başarılı temsilleri üzerine sinema artistliğine yükselen genç aktör Clint Walker (solda), Hollywood'un parlamak üzere olan yıldızlarındandır. Resimde onu, Roger Moore'la birlikte Utah Çölünde çevirdikleri bir filmin sahne arasında dinlenirken görüyorsunuz. Genç artist şöhretin eşiğindedir...

■ **MARLON BRANDO, Tahiti'de «Âsiler Gemisi» ni sona erdirmeğe çalışıyor.**

■ **MONTGOMERY CLIFT artık üstüste film çevirmekten bıkmış olacak ki bu günlerde bir dünya seyahatine çıkmağa hazırlanıyor. New York'taki evinden Hollywood'daki işine uçakla gide gele uçağa binmekten de bıktığını söyliyen yıldız, daha şimdilik dünya turuna neyle çıkacağına karar veremedi.**

■ **MEŞHUR komedyen Walter Chiari bugünlerde her gittiği yerde yakında Louis Armstrong'un ekmeğini elinden alacağını söylüyor. Roma'da bir revüde trompet çalması gereken Walter Chiari ilk iş olarak meşhur trompetçi Armstrong'un plâklarını almış, bir yandan çalarken, bir yandan da elindeki trompetten ona benzer sesler çıkartmağa başlamış. Sebrederse iyi bir trompetçi olacağını söylüyor.**

ÇİLLİ KIZ — Amerikada sinema hayranları kulüplerinden birisi Doris Day'ı 1960 ın çilli kızı seçti. Bu şekilde sevimli yıldız bir kere daha günün konusu oldu.

FREDO KOLONYALARINI

HERKES
beğeniyor!

Çünkü...
Tabiî Esanslarla
imâl edilmiştir.
REKLAM MORAN A-103

KAMEDA R L 449363
ERİKİ
Emsâllerinden Üstün
ŞIK ERKEĞİN KRAVATIDIR
Tel : 22 02 13 - 44 72 51

Soğuk günler için SPOR KIYAFETLER

Yakasız ve yuvarlak robalı bu manto açık duman rengi süetten yapılmış. Robanın altındaki ve cep dibindeki büzgüler derinin ne kadar yumuşak olduğunu gösteriyor.

Paris'in ünlü moda Evi Hermès'in son Deri modelleri

Koyu zümrüt rengi bu süet tayyörün kenarı biraz daha açık tonda yine aynı renkli bir ince deri ile çevrilmiştir.

Konyak rengi süetten truvakar paltonun içi ekose yünlü ile astarlanmıştır. Altındaki rob da aynı ekose yünlüdendir.

Hayat OKUYUCULARINA HAYAT BİLGİSİ

MUZA DAİR

Muzun mide ve bağırsak hastalıklarına iyi geldiğini biliyor muydunuz? Son yapılan tetkiklere göre, hususi muz kürleri sayesinde mide ve bağırsak hastalıklarının birkaç haftada düzeldikleri ortaya çıkmıştır. Muz çocuklar için de çok faydalı bir gıdadır. Muz maden ve vitamin bakımından pek zengin bir meyvadır. Bir kilo muzun gıda kıymeti, 10 yumurtaya, yahut bir kilo balığa eşittir. Bazı memleketlerde muzu pişirerek yemeğini bile yaparlar. Hazmı biraz güç olmakla beraber az miktarlarda yemek, sonsuz faydalar sağlar...

Bej yünden bu uzun ceket tığla örülmüştür. Düğmeler iri sedeftir. Modelin yakasına sarılan ufak kürk eşarp daha ziyade sokakta takılmak içindir.

Biraz örme bilen her genç kızın başarabileceği bu spor pulover iki ayrı renkte. (Biri moher diğeri adi yün) Çift yün iplikle ve kalın şişle örülmüş olması ayrı bir güzellik veriyor.

Soğuk Kış Günleri İçin İngiliz Konfeksiyonundan Alınmış Yünlü Örnekler

Spor ve maç meraklısı hanımların sevecekleri bu beyaz moher pluver siyah - beyaz kareli pantolon biçimi bir etek üzerine giyilmektedir.

Soğuk kış akşamları evde siyah pantolon üzerine giyilebilecek bu pulover kırmızı şömizyeden örülmüştür; yaka lâstik örgü siyah yün.

Yediklerimiz Midede Ne Kadar Kalır?

1 - 2 saat: 2000 gr. su, 200 gr. çay, kahve veya kakao, 100 gr. şekerli madde, 200 gr. bira, 200 gr. kaynamış süt, 100 gr. haşlanmış yumurta veya bal.

2 - 3 saat: 200 gr. sütlü kahve veya kakao, 100 gr. çiğ yumurta, 150 gr. patates püresi, komposto veya kiraz, 70 gr. beyaz ekmek.

3 - 4 saat: 200 gr. pişmiş tavuk, 100 gr. biftek, 150 gr. salatalık, 150 gr. pilâv, 150 gr. ıspanak, 100 gr. kırmızı turp, 100 gr. kızarmış patates.

4 - 5 saat: 250 gr. kaz veya ördek kızartması, 150 gr. mercimek, 150 gr. taze fasulye, 150 gr. tuzlu balık.

5 - 6 saat: Yağlı etler.

6 - 7 saat: Mayonezli ıstakoz.

7 - 8 saat: Yağlı kutu balığı.

SALON OYUNLARI

Çocukların yumurta yarışını andıran bu oyun, samimî toplantılarda büyükler için de çok iyi vakit geçirtecek bir eğlencedir. Bir kaşık içine ping - pong topu konularak, kaşık dişler arasına alınır. Sonra yere diz çökülerek, kaşığın sapını gerilen bir ipe alttan sürtmek suretiyle dizler üzerinde yürünür, tekrar ayağa kalkılır.

Fazla yorgun veya fazla dinlenmiş bir kadınla asla münakaşa etmeyin.

H. C. DIEFENBACH

Bir kadından istisnasız hiçbir şeyi esirgemediğiniz zaman bilin ki onu gerçekten seviyorsunuz.

PAUL GERALDY

Giyime karşı fazla ilgi göstermiyen kadınlar, erkeklerin ilgisini de fazla çekemezler.

W. J. McAULIFFE

İlk Yardım Sözlüğü

HIÇKIRIK

Hıçkırık tutunca derin bir nefes alıp, nefesi dayanabildiğiniz kadar tutun. Geçmezse, birkaç bardak soğuk suyu yudum yudum için. Ya da, bir - iki dakika sıcak yahut soğuk su ile gargara yapın. Bu da olmazsa, sağlam bir kese kâğıdını ağzınıza dayıyarak burnunuzu kapattıktan sonra bunun içine birkaç dakika nefes alıp verin. Karbondioksit toplanmaları bazarı spazmı çözebilir. Hıçkırık birkaç saat devam ederse, bir doktora baş vurun. Bebekleri çok defa hıçkırık tutar. Bunlar ekseriya kendi kendine geçer. Uzun sürerse, bir çay kaşığını hafif nemlendirip toz şekerine batırın ve kaşığı çocuğa emdirin. Hıçkırık herkese olup geçen bir şeydir ama, çok uzun sürerse tehlike doğurabilir. Saatlerce sürdürülmemelidir.

Hayat ANSİKLOPEDİSİ

En kuvvetli yazı kadrosu,

en kuvvetli ressamlar

ve

muazzam arşiv yardımıyla hazırlanıyor...

İlk fasikül 1 şubatta çıkıyor!

1960 Yılının En Güzel Foto Röportajı:

Soprano Callas Prenses Grace'e Meydan Okuyor

Milâno'nun ünlü Scala sahnesinde, Donizetti'nin Poliuto Operasının gala temsili bittikten sonra, foto muhabirlerinin, objektiflerini daha alkış bitmeden sahneden ayırıp Monaco Prensesinin locasına çevirmeleri, tanınmış Soprano Callas'ı çileden çıkardı. Öncekilerin tesiri tamamen kaybolmadan, az daha Callas temsili ikinci bir rezaletle bitirecekti. Temsil gecesi başarılı zaviyelerden çekilmiş olan aşağıdaki resimler bu olayı tesbit etmektedir.

Tersine dünya Temsil bitip perde kapandıktan sonra, daha alkış sesleri sona ermeden, bütün foto objektifleri, Monaco Prensesinin locasına çevrildi. Grace'in temsilde bulunması, Callas'ın sahneye çıkışından daha ilgi çekici bir hâdise miydi? Bu, Callas'ın gecesiydi. Türlü olaylardan sonra, ilk defa Scala'ya dönmüştü. İşte bu düşünceler sopranonun eski çinlerini başına tekrar üşüştürdü...

1961'in Güzel Çocukları

Nil Han **ERENKÖY** — Engin, Ergin Duygun Kardeşler **İSTANBUL.**

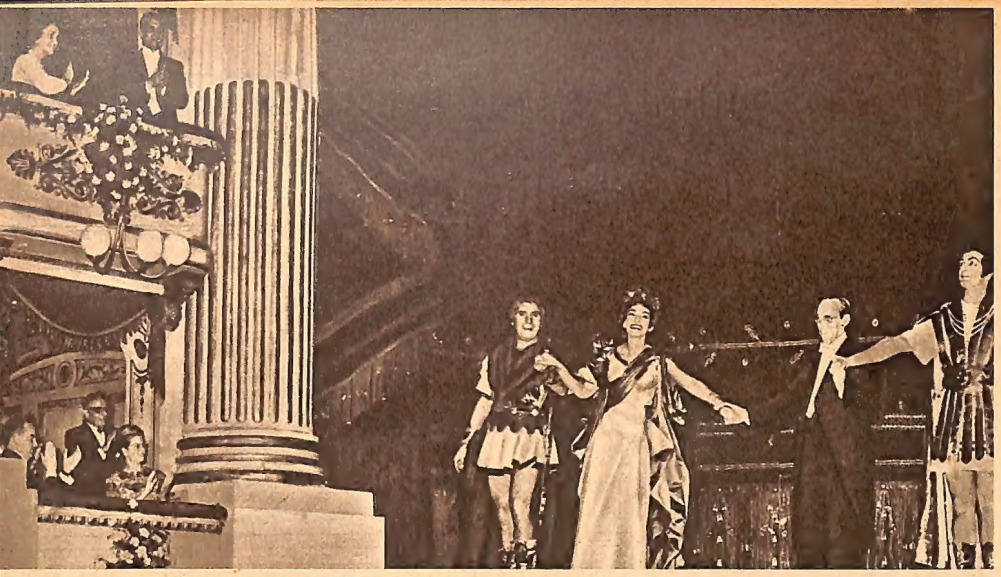

Başarılı temsil

Kaprisleri ve hakkındaki türlü dedikodularla, mesleki şöhretinden ayrı olarak bütün dünyaya ün salan Soprano Maria Callas, geçenlerde Scala sahnesinde tekrar göründü. Seçkin davetliler sanatçının yeni bir rezalete yol açıp açmıyacağını merak ediyorlardı. O akşamki temsilde Monaco Prens ve Prensesi, Callas'ın samimi dostu Onassis aynı locadaydılar. Üstteki locada da müteveffa Ağa Han'ın karısı Begüm vardı. Temsil başarı ile sona erdi. Callas sanat gücünü alâkalı dünya çevresine bir kere daha kabul ettirmişti.

İnce tevazu

Prenses Grace, Callas'ın çehresinden durumu hemen anlamıştı. Ama gazetecilere, beni bırakın da başroldeki değerli artistin resmini çekin demeğe imkân yoktu ki... Callas'ın sinirlendiğini görüyor, buna cidden üzülüyordu. Ellerini kaldırarak «ne yapayım, benim suçum yok» der gibi, sopranoya işaretler yapıyordu...

Can çıkar, Huy çıkmaz

Callas çileden çıkmıştı bile. Gerçi sinirlenmiyeceğine dair kendi kendine söz vermişti, ama bu kadarına tahammül edemezdi. Vaktiyle Hollywood yıldızı imiş, yahut güzelmiş diye mi foto muhabirleri bu kadınla bu kadar ilgileniyorlardı? O akşam arkadaşları, heyecanlı sopranoyu tutmasalardı, belki de firfınalı hayatına bir rezalet daha eklenmiş olacaktı...

Mesude Kaplan **SAMSUN** — Mümtaz Özkan **BURSA** — Ş. Cüneyt Bıçakçıoğlu **İSTANBUL** — Cahit Kaşıkçılar **BURSA.**

TÜRKÇEYİ İYİ BİLİYOR MUSUNUZ?

Ş. KUTKAN

MELÂHAT

Kız ismi olarak kullandığımız bu kelimenin mânası güzellik, bilhassa yüz güzelliği, yani güzel yüzlülüktür. Yüzü güzel olan kimseye de (Melîh) denir. Fakat bu iki ismin de (tuz) demek olan (milh) kelimesinden geldiğini belki düşünmemişizdir. Yemeğin tadını getiren şey, tuz olduğu için, bu isimden türeyen ve (tuzluluk) mânasına gelen (melâhat) kelimesi (güzellik) anlamına kullanılmıştır. (Melîh) de (tuzlu) demektir; mecazen de (güzel) mânasına gelir.

(Tuz) un (tad) mânasında kullanıldığı da vâkidir. Çorum'da küçük çocukları (dadını, duzunu yediğim!) diye severler.

Deniz suyu tuzlu olduğu için denizcilere de (mellâh) denilmiştir. (Mellâh) tuzcu demektir. Ahmet Mithat Efendi'nin (Hasan Mellâh) adlı romanının ismini dilimize çevirecek olsak (Denizci Hasan) dememiz gerekirdi.

(Tuz), eski edebiyatımızda, sevgilinin dudağı emildikten sonra ağızda kalan tadın sembolüdür. Tabiî, İran edebiyatında da böyledir. Zamânî isminde bir İran şairi bu mazmûnu şu beyitte ne güzel kullanmıştır:

Mekiden leb-i şâhid ü zahm-kerden
Nemek hordenest ü namekdan şikesten

Tercümesi: Sevgilinin dudağını emdikten sonra, onu bir de ısırmak, tuzu yedikten sonra tuzluğu kırmaya benzer.

■

DERECE, DEREKE

(Derece), Arapçada merdivenin, yukarıya çıkaran basamaklarıdır. (Dereke) ise, aşağıdaki basamaklardır. Bu iki kelimedeki mâna farkına dikkat eden yazarlara hâlâ rastlanmakta olduğundan, burada ona da işaret etmek istedik. (Dereke), meselâ şöyle bir cümle içinde kullanılabilir: (Bu olgun adam, fikir münakaşasını söğüşmek zanneden muhatabının derekesine düşmez).

■

KÖFTE

Aslı Farsça (kûfte) dir; (döğülmüş, yani bir tokmakla döğülmüş) demektir. Eti eskiden tokmakla döğerek ezerlermiş. Hâlâ Adana'da ve Güney Anadoluda (çiğ köfte) yaparken eti tokmakla döğerler. İyice döğülen bu kara eti bulgurla karıştırır, adamakıllı yuğururlar. Bu et ve bulgur karışımına, yuğrulduğu sırada, ıslatma denecek kadar az su, kırmızı biber, sumak denilen bir ekşi veya doğrudan doğruya limon ekşisi, soğan ilâve ederler; sıhhi ve çok leziz bir aperitif olur.

■

KUMRAL

Bu kelime Türkçedir. (Konur) ile (al) dan mürekkeptir. (Konur), toprak renginde, esmer demektir. Bu renkle (al) ın karışımına kumral demişlerdir.

(Konural) daki (N) harfinin (M) olması Türk fonetiğine uygundur, misalleri vardır: Aslında (konşu), (donuz) olan (komşu) ve (domuz) kelimeleri bu fonetik değişimin canlı şahitleridir.

YILDIZINIZ DİYOR Kİ

5 ocaktan 11 ocağa kadar : Doğduğunuz burcu bularak kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Bu hafta sonu şansınız çok açık görünüyor. Tasarladığınız bütün teşebbüslere artık çekinmeden ve cesaretle girişebilirsiniz. Yıldızınız daima arkanızda olacağından, güveninizi kaybetmeyiniz.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 21 MAYIS

Sağlığınızı tehdit eden tehlike tamamen uzaklaşmış. Jüpiter gezegeni size önemli hastalıkların yaklaşmasını her zaman önlüyor. Boş evhamlara kapılarak kendinizi üzmeyin.

İKİZLER BURCU
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Alacak verecek hesaplarınız oldukça karışık. Maddi durumunuzda bir değişme olması için bir müddet daha beklemek lâzım. Yeni şey satın almayın, bekleyin.

YENGEÇ BURCU
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Üç kişi birden size aynı zamanda bir haber getirecekler. Bu haberi zaten bekliyorsunuz, ama tatsız netice umarken, tam tersine çok sevineceksiniz. Sıhhi durumunuz da iyi.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 22 AĞUSTOS

Dolunayın bitmesinden sonra, yıldızınız Kova Burcunun tesiriyle sizi hareketli bir devreye sokacak. Biraz yorulacaksınız, ama maddi faydası fazla olacak. Sonunda epey rahatlıyacaksınız

BAŞAK BURCU
23 AĞUSTOS - 22 EYLÜL

Biraz mânevi kıymetlere de önem vermelisiniz. Yakınlarınızın da his taşıdıklarını, tatlı sözlere muhtaç olduklarını hatırlamanız lâzım. Bunun için etrafınızdakileri daima hoş tutmaya çalışın.

TERAZİ BURCU
23 EYLÜL - 22 EKİM

Zihninizi devamlı meşgul eden insan kalbinize de girmeye başlamış. Bir müddet sonra onu sevdiğinize kani olacaksınız, ama bu bahis tehlikeli, dikkat edin.

AKREP BURCU
23 EKİM - 21 KASIM

Her işte yalnız kendinizi düşünüyorsunuz. Hiçbir şeyden fazla memnun kalmayışınızın sebebi de bu. Biraz başkalarına yardımı düşünürseniz, değişirsiniz. Güler yüzler sizi memnun eder.

YAY BURCU
22 KASIM - 20 ARALIK

Durgunluğunuz yüzünden, kıymetinizi kimse takdir edemiyor. Daha girgin, daha hareketli olursanız, hem mânen, hem maddeten siz kazanacaksınız. Yıldızınız sizi destekliyor.

OĞLAK BURCU
21 ARALIK - 19 OCAK

Fazla hayalperestsiniz. Her şeyden alınıyorsunuz. Mesut olmanız için hayatınıza maddi değerlerin karışması lâzım. Bu romantik halinize bir müddet olsun ara verseniz çok iyi olur.

KOVA BURCU
20 OCAK - 18 ŞUBAT

Venüs gezegeni size tatlı bir sürpriz hazırlıyor. Birkaç gün içinde görünüşte önemli olmıyan bu olay, sizi ruhen çok değiştirecektir. Kendinizi önünüzdeki renkli günlere hazırlamalısınız.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Kova Burcuna bağlı bir insanı sevindirmeniz lâzım. Şansınızın açılmasında, yapacağınız yardımın faydası olacak. Yıldızınız çok parlak. Başarılarınızı devam ettirmek için dikkat edin.

OKUYUCU MEKTUPLARI

İzmirden Bay Hasan Ayyıldız'a:

Hastaneden gönderdiğiniz 5 liralık damga pulu bizde duruyor. Hangi kitapları istediğinizi mektupla sorduk, cevap alamadık. Siparişinizi bekliyoruz.

■

İstanbuldan Bay Kenan Kurt'a:

İsrail, İbrani dilinde «Abdullah» yani «Tanrının kulu» demektir. Hazreti Yakubun lâkabıdır. Bu peygamberin on iki evlâdından gelen İbranilere «Beniisrail» derler. Yahuda da Yakubun oğullarından biridir. Onun sülâlesine Yahudi denilmiştir. Hazreti Davut ve Süleyman da İsrail halkı arasından çıkmışlardır. O tarihte İslâm dini yoktu. Müslümanlık Hazreti Muhammet'le başladı.

■

Akhisardan Bay R. Öz'e:

Erkek Sanat Enstitüsünü bitiriniz. O zaman bilginiz daha artacaktır. Döküm atelyelerinde staj yapmanız, pratikte bilgi kazanmanız lâzımgelir. Orada size gereken malzemeyi ve nerelerden tedarik edebileceğinizi bilhassa hangi işin daha fazla sürümü olduğunu göreceksiniz.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

DİLEKÇE — Şiirler. Behçet Şaşal. Kırklareli. Fiatı: 2 lira.
GİRİŞ İMTİHANI SUALLERİ — İstanbul Teknik Üniversitesine girerken. Hazırlıyan: Ali Kasım Karaşemis. İstanbul. Fiatı: 4 lira.
DON KRİSTOBİTA ile Dona Rosita'nın acıklı, güldürüsü — Yazan: Garcia Lorca, çeviren: Mehmet Fuat. (de) Yayınevi, İstanbul. 2 lira.
MUTLU SABAH — 27 mayıs şiirleri. Mehmet Esat Tozkoparan. İzmir, 150 kuruş.
AŞK BURCU — Şiirler. Yalçınkaya Suner. İstanbul, fiatı: 5 lira.
ZİHİN ÇENGELİ — Manzum bilmeceler. Yusuf Kenan Ekşioğlu. Samsun. 100 kuruş.

DOĞU'DA HAYAT

Doğubayazıt'ta Hayat mecmuası zevkle takibedilmektedir. Oradaki okuyucularımız tarafından gönderilen bu fotoğraf, Süvari Alayının yüksek at terbiyesi çalışmalarında çekilmiştir. «Piyaf» yapan bir atı süvarisiyle göstermektedir.

Konyadan Bay İrfan Yazıcı'ya:

Meslek seçiminde ekseriya kabiliyet ve istidat rol oynar. Buna rağmen insan tesadüflerin veya icapların tesiriyle hiç beklemediği bir çalışma sahasına da girip hayatını oradan kazanıyor. Sizin inşaat kalfası olmanız edebiyatla meşgul olmanıza bir engel teşkil etmez. Doktorların ses sanatkârı, subayların şair oldukları gibi bir çok misale raslıyabilirsiniz.

■

Sarayköyden Bay Taner Ertunç'a:

Anneniz, babanız, kanunen size bakmakla mükellef büyükleriniz olduğuna göre kimsesiz çocuklara yapılan yardımdan istifade edemezsiniz. Dayınızın sözlerini dinleyiniz, kendisine muti bir evlât olunuz. Babanıza da dargın olmayınız. İnsanların türlü zaifları vardır. Hoş görmek lâzım.

■

Okuyucularımızdan B. Ü. ye:

Babür veya Babur, tarihi isimlerdendir. Mânasına lûgatlerde raslıyamadık. Mektuplaşma için sütun açmayı denedik, iyi netice vermedi. İyi niyet sahiplerinin rahatsız edildiklerini anladık ve vazgeçtik.

İzmirden Bay Nafi Kuyumlu'ya:

Hayat mecmuasında mümkün olduğu kadar spordan bahsediyoruz ve buna devam edeceğiz. «Ediz» Türkçede, âli, yani «yüksek» demektir.

■

Eskişehirden Bayan N. ye:

Neclâ ismi Arapçadır, necl, necil kelimelerinden gelir. Evlât, çocuk, nesil demektir.

■

İstanbuldan Bay O. Aksuya:

Girip çıktığınız bu birçok işlerden birinde sebat edip çalışsaydınız, bugün hayatınızı kazanacak bir sanat sahibi olurdunuz. Tezgâhtarlık avutucu bir iştir ama hayatınızı bu işe bağlıyamazsınız. Etraflıca düşününüz ve tutacağınız bir işte sebat ediniz.

■

Eskişehirden Bay Muhsin Diril'e:

Uzay o kadar büyüktür ki onun mahiyetini anlamağa insan zekâsı ve kabiliyeti müsait değildir. Karşılaşan iki insandan genç olanı hürmetkâr bir vaziyet alır, yaşlı olanı gülümsiyerek ona selâmlaşma imkânı verir. Macarlar da Türkler gibi Orta Asya çocuklarıdır.

BİLMECE

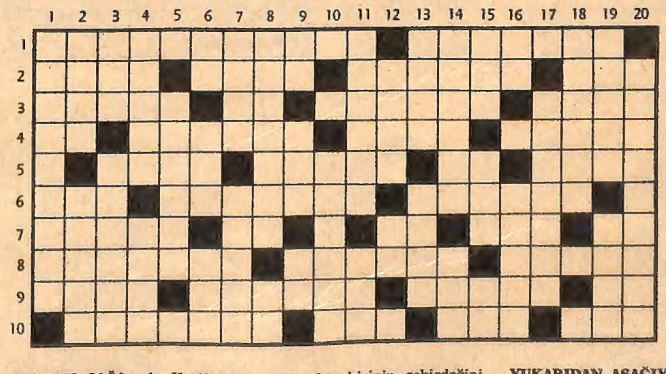

SOLDAN SAĞA: 1: Keyif verici içkilerden birinin çekirdeğini ve tozunu satan — Nutuk çekme bilgisi. 2: Rusyada bir içdeniz — Vaktimizi bildiren makine — Timarın arkadaşı — Ördek sesi. 3: Meşhur bir kotranın adı — Bırakılan eser — Toprağı bir âletle eşmek — Kesin. 4: Zaman parçası — Tat — Engel — Donuk. 5: Üzerinde yemek yediğimiz sıra — Bir kadın ismi — Çoğun aksi — «Yok, sız» anlamında bir kelime. 6: Cefa — Kayseriye bağlı bir köy — Cetler. 7: Taşıma — Lâhza — İlâve — Ay — Tersi beyaz. 8: Eki olan — Güneş sistemine bağlı yıldızlardan biri — Zurna ile beraber çalınan. 9: Tokat iline bağlı bir ilçe — Fakirlere yemek dağıtan müessese — Tapınak — Nota. 10: Yasak eden — Deniz ölçüsü — Sükût et — Diken.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Bahrisiyah. 2: Kısanın aksi — Eziyet eden. 3: Demiryolu — Fikir beyan eden yazı. 4: Bilgiçlik taslıyan — Tersi biçim, tarz. 5: Halledilmesi gerekli konu. 6: «Üst» ün küçüğü — Kumar âletlerinden — Tersi lisan. 7: Hâvi — Banknot. 8: Yumuşatıcı bir madde — Tahattur et. 9: Hayvani gıda — Saz kirişi — Yağ birikintisi. 10: Ilık rüzgâr. 11: Etraflıca anlatma — İstikbal. 12: Beş vakitte okunan — Asker. 13: Koruyucu — Cereyan. 14: Eşya yapımı (çoğul) — Mutfak kabı. 15: Biricik — Fiyat ilâvesi — İşaret sıfatı. 16: Binek hayvanı — Tavuk kemiği ile aldatmaca oyunu. 17: Suç. 18: Emirler (Arapça çoğul). 19: İş veya okul paydosu — Kumaş fabrikalarımızdan birinin adı. 20: Telli sazlardan (çoğul).

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

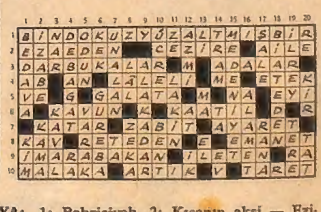

BİNBİR GECE MASALLARININ EN GÜZELİ

Ali Baba ve Kırk Haramîler

HAZIRLIYAN: ORHAN BÜYÜKDOĞAN

12

(Devamı gelecek sayıda)

Büyük ikramiyelerin TALİHLİLERİNDEN BAZILARI...

27 Kasım 1960 çekilişinde 8 talihli birer apartman dairesi, bir talihli 100.000 lira ve bir talihli 50.000 lira kazanmıştır.

Yeni yılın talihlileri arasına girebilmek için Bankamızda bir tasarruf hesabınız bulunmalı ve paralarınızı bu hesapta biriktirmelisiniz.

Bir apartman dairesi kazanan **Tülin Ülkü** sevincini annesiyle paşlaşıyor.

Apartman dairesi kazanan Ankara Koleji öğrencilerinden **Teoman Günaltay** küçük kardeşi ile birlikte...

50.000 lira kazanan minimini **Berrin Kural** annesinin kolları arasında...

1

YAPI ve KREDİ BANKASI